

Euroopan unionin virallinen lehti

C 229

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

56. vuosikerta

8. elokuuta 2013

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

II Tiedonannot

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

Euroopan komissio

2013/C 229/01	Kehotus huomautusten esittämiseen luonnoksesta komission asetukseksi, joka koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista vähämerkityksiseen tukeen ...	1
2013/C 229/02	Luonnos Komission asetukseksi (EU) N:o .../..., annettu 17 päivänä heinäkuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen ⁽¹⁾ ...	1

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan komissio

2013/C 229/03	Euron kurssi	10
---------------	--------------------	----

FI

Hinta:
3 EUR

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

(jatkuu kääntöpuolella)

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

2013/C 229/04	Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet kalastuksen lopettamisesta	11
2013/C 229/05	Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet kalastuksen lopettamisesta	11

EUROOPAN TALOUSALUEESEEN LIITTYVÄT TIEDOTTEET

EFTAn valvontaviranomainen

2013/C 229/06	Tiedot, jotka EFTAn jäsenvaltiot ovat toimittaneet ETA-sopimuksen liitteessä XV olevassa 1j kohdassa tarkoitetun säädöksen (komission asetus (EY) N:o 800/2008 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus)) nojalla myönnetystä valtiontuesta	12
2013/C 229/07	Toimenpide, joka ei ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea	16
2013/C 229/08	Toimenpide, joka ei ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea	17
2013/C 229/09	Kehotus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtiontuesta, joka liittyy konsertti- ja konferenssikeskus Harpaan	18
2013/C 229/10	Kehotus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtiontuki-asiasta, joka koskee mahdollista tukea Nasjonal digital læringsarenalle, jäljempänä 'NDLA'	31

V *Ilmoitukset*

MUUT SÄÄDÖKSET

Euroopan komissio

2013/C 229/11	Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hakemuksen julkaiseminen	43
---------------	--	----

II

*(Tiedonannot)*EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

Kehotus huomautusten esittämiseen luonnoksesta komission asetukseksi, joka koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista vähämerkityksiseen tukeen

(2013/C 229/01)

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän asetusluonnoksen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Sähköposti: stateaidgreffe@ec.europa.eu

Viite: HT.3572 — SAM — de minimis review

Luonnokseen voi tutustua myös seuraavalla verkkosivulla:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_second_de_minimis/index_en.html

LUONNOS KOMISSION ASETUS (EU) N:o .../...,**annettu 17 päivänä heinäkuuta 2013,****Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2013/C 229/02)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin 7 päivänä toukokuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 ⁽¹⁾,

on julkaissut tämän asetuksen luonnoksen ⁽²⁾,

on kuullut neuvoa-antavaa valtioneuvostokomiteaa, sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'perussopimus', 107 artiklan 1 kohdan perusteet täyttävä julkinen rahoitus on valtiontukea, ja siitä on ilmoitettava komissiolle perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Perussopimuksen 109 artiklan

⁽¹⁾ EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 229, 8.8.2013, s. 1.

mukaisesti neuvosto voi kuitenkin määrittää tukimuodot, jotka vapautetaan tästä ilmoitusvaatimuksesta. Perussopimuksen 108 artiklan 4 kohdan mukaan komissio voi antaa tällaisia valtiontukimuotoja koskevia asetuksia. Asetuksen (EY) N:o 994/98 perusteella neuvosto päätti perussopimuksen 109 artiklan mukaisesti, että vähämerkityksinen tuki voisi olla yksi tällainen tukimuoto. Tämän perusteella vähämerkityksisen tuen, joka on samalle yritykselle tietyn ajanjakson aikana myönnettyä tukea, joka ei ylitä tiettyä määrää, ei katsota täyttävän kaikkia perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteita, minkä vuoksi siihen ei sovelleta ilmoitusmenettelyä.

- (2) Komissio on lukuisissa päätöksissä selventänyt perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen käsitettä. Komissio on myös esittänyt ensin vähämerkityksistä tukea koskevassa tiedonannossaan ⁽¹⁾ ja myöhemmin komission asetuksessa (EY) N:o 69/2001 ⁽²⁾ ja komission asetuksessa (EY) N:o 1998/2006 ⁽³⁾ vähämerkityksiseen tukeen sovellettavaa enimmäismäärää, jonka alapuolella 107 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, koskevan politiikkansa. Asetuksen (EY) N:o 1998/2006 soveltamisesta saadun kokemuksen perusteella näyttää olevan aiheellista tarkistaa tietyt kyseisessä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä ja korvata se.
- (3) On aiheellista säilyttää jäsenvaltiossa yhdelle yritykselle kolmen vuoden aikana myönnettävän vähämerkityksisen tuen enimmäismääränä 200 000 EUR. Tämä enimmäismäärä on edelleen tarpeen sen varmistamiseksi, että mitkään tämän asetuksen soveltamisalaa kuuluvat toimenpiteet eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja/tai vääristä tai uhkaa vääristä kilpailua.
- (4) Sovelletaessa perussopimuksen kilpailusääntöjä yrityksellä tarkoitetaan kaikkia taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta ⁽⁴⁾. Unionin tuomioistuin on vahvistanut, että kaikki saman yksikön (oikeudellisessa tai tosiasiallisessa) valvonnassa olevat yksiköt olisi katsottava yhdeksi yritykseksi ⁽⁵⁾. Tässä asetuksessa olisi oikeusvarmuuden vuoksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi vahvistettava tyhjentävä luettelo selkeistä perusteista, joiden perusteella voidaan määrittää, milloin kahta tai useampaa yksikköä on pidettävä yhtenä yrityksenä. Komissio

on valinnut asetuksen (EY) N:o 800/2008 ⁽⁶⁾ pk-yritysten määritelmää koskevassa liitteessä I vahvistetuista 'sidosyritysten' määrittelyssä sovellettavista perusteista ne, jotka ovat tarkoituksenmukaisia tätä asetusta sovellettaessa. Kyseiset perusteet ovat jo viranomaisille tuttuja, ja niitä olisi sovellettava tämän asetuksen soveltamisala huomioon ottaen sekä pk-yrityksiin että suuriin yrityksiin.

- (5) Maanteiden tavaraliikenteen alalla toimivien yritysten pienen keskimääräisen koon huomioon ottamiseksi on aiheellista vahvistaa tuen enimmäismääräksi 100 000 euroa, kun on kyse yrityksistä, jotka suorittavat maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun. Yhdistettyä palvelua, jossa tosiasiallinen kuljetus on vain yksi osa palvelua, kuten muuttopalvelut, posti- tai kuriiripalvelut tai jätteiden keruu- ja käsittelypalvelut, ei pitäisi katsoa kuljetuspalveluksi. Ottaen huomioon maanteiden tavaraliikenteen alalla vallitseva ylikapasiteetti sekä teiden ruuhkautumiseen ja tavaraliikenteeseen liittyvät liikennepolitiikan tavoitteet, maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun suorittaville yrityksille maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaa varten myönnettävä tuki olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Maanteiden henkilöliikenteen alalla tapahtuneen kehityksen vuoksi ei ole enää aiheellista soveltaa alhaisempaa enimmäismäärää tällä alalla.
- (6) Kun otetaan huomioon maatalouden alkutuotannon, kalastuksen ja vesiviljelyn aloilla sovellettavat erityiset säännöt ja riski, että kyseisillä aloilla tässä asetuksessa säädettyä enimmäismäärää pienemmätkin tukimäärät saattavat silti täyttää perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteet, tätä asetusta ei pitäisi soveltaa kyseisiin aloihin.
- (7) Koska maataloustuotteiden ja muiden kuin maataloustuotteiden jalostuksessa ja kaupan pitämisessä on yhtäläisyyksiä, tätä asetusta olisi sovellettava maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Jalostukseksi tai kaupan pitämiseksi ei tässä yhteydessä pitäisi katsoa maatilatoimintaa, joka on tarpeen tuotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten – esimerkiksi viljan korjuuta, leikkuuta ja puintia tai munien pakkaamista – eikä ensimyyntiä jälleenmyyjille tai jatkojalostajille. Euroopan unionin tuomioistuin on todennut ⁽⁷⁾, että silloin kun unioni on päättänyt tiettyä maatalouden alaa koskevan yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönotosta, jäsenvaltioiden on pidätyttävä kaikista sellaisista toimenpiteistä, jotka saattaisivat vaarantaa

⁽¹⁾ EYVL C 68, 6.3.1996, s. 9.

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 69/2001, annettu 12 päivänä tammikuuta 2001, EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30).

⁽³⁾ Komission asetus (EY) N:o 1998/2006, annettu 15 päivänä joulukuuta 2006, perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 379, 28.12.2006, s. 5).

⁽⁴⁾ Asia C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SPA ym., tuomio 10.1.2006, Kok., s. I-289.

⁽⁵⁾ Asia C-382/99, Alankomaat v. komissio, tuomio 13.6.2002, Kok., s. I-5163.

⁽⁶⁾ Komission asetus (EY) N:o 800/2008, annettu 6 päivänä elokuuta 2008, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3).

⁽⁷⁾ Asia C-456/00, Ranska v. komissio, tuomio 12.12.2002, Kok., s. I-11949.

tämän järjestelyn tai joilla siitä poikettaisiin. Sen vuoksi tätä asetusta ei pitäisi soveltaa tukeen, jonka määrä vahvistetaan ostettujen tai markkinoille saatettujen tuotteiden hinnan tai määrän mukaan. Sitä ei myöskään pitäisi soveltaa tukeen, johon liittyy velvoite jakaa tuki alkutuottajien kanssa.

- (8) Tätä asetusta ei pitäisi soveltaa vientitukeen eikä tukeen, jolla suositetaan kotimaisia tuotteita tuontituotteiden kustannuksella. Sitä ei varsinkaan pitäisi soveltaa tukeen, jolla rahoitetaan jakeluverkon perustamista ja toimintaa muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa. Tuki mesujen osallistumiskustannuksiin tai sellaisista selvityksistä tai konsulttipalveluista aiheutuviin kustannuksiin, joita tarvitaan uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille, ei yleensä ole vientitukea.
- (9) Tätä asetusta ei pitäisi soveltaa vaikeuksissa oleviin yrityksiin, sillä ei ole tarkoituksenmukaista myöntää taloudellista tukea vaikeuksissa oleville yrityksille ilman rakenneuudistussuunnitelmaa. Lisäksi tämän tyyppisille yrityksille myönnettävän tuen bruttoavustusekvivalentin määrittämiseen liittyy vaikeuksia. Oikeusvarmuuden takaamiseksi on aiheellista vahvistaa selkeät arviointiperusteet, jotka eivät edellytä yrityksen tilanteen kaikkien erityispiirteiden arviointia sen määrittämiseksi, katsotaanko yritys vaikeuksissa olevaksi yritykseksi tätä asetusta sovellettaessa.
- (10) Tätä asetusta sovellettaessa huomioon otettavalla kolmen vuoden jaksolla tilannetta olisi tarkasteltava jatkuvasti siten, että aina uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisen yhteydessä otetaan huomioon kuluvan verovuoden sekä kahden edeltävän verovuoden aikana myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä.
- (11) Jos yritykset toimivat tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätetyillä aloilla sekä myös muilla aloilla tai toiminnoissa, tätä asetusta olisi sovellettava kyseisiin muihin aloihin tai toimintoihin edellyttäen, että jäsenvaltiot varmistavat tarkoituksenmukaisin keinoin, kuten eriyttämällä toiminnot tai kustannukset, että soveltamisalan ulkopuolelle jätetyillä aloilla harjoitettaviin toimintoihin ei myönnetä vähämerkityksistä tukea. Samaa periaatetta olisi sovellettava, jos yritykset toimivat aloilla, joilla sovelletaan alhaisempia vähämerkityksisen tuen enimmäismääriä. Jos ei voida varmistaa, että toiminnot aloilla, joihin sovelletaan alhaisempia vähämerkityksisen tuen enimmäismääriä, saavat vähämerkityksistä tukea ainoastaan näihin alhaisempiin enimmäismääriin asti, alhaisinta enimmäismäärää olisi sovellettava yrityksen kaikkiin toimintoihin.
- (12) Tässä asetuksessa olisi vahvistettava säännöt sen varmistamiseksi, että ei ole mahdollista kiertää erityisissä asetuksissa tai komission päätöksissä säädettyjä tuen enimmäis-

sintensiteettejä. Siinä olisi myös säädettävä selkeistä tuen kasautumista koskevista säännöistä, joita on helppo soveltaa.

- (13) Tässä asetuksessa ei suljeta pois mahdollisuutta katsoa jonkin muun kuin tässä asetuksessa vahvistetun synn perusteella, että toimenpide ei ole perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, esimerkiksi siitä syystä, että toimenpide noudattaa markkinatalous-sijoittajaperiaatetta tai siihen ei sisälly valtion varojen siirtoa.
- (14) Avoimuuden, tasapuolisen kohtelun ja tehokkaan seurannan varmistamiseksi tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan vähämerkityksiseen tukeen, jonka osalta on mahdollista laskea etukäteen tarkka bruttoavustusekvivalentti tarvitsematta tehdä riskinarviointia ('läpinäkyvä tuki'). Tällainen tarkka laskelma voidaan tehdä esimerkiksi avustusten, korkotukien ja rajattujen verovapautusten tai muiden sellaisten välineiden osalta, joille on määrätty yläraja, jolla voidaan varmistaa, että sovellettavaa enimmäismäärää ei ylitetä. Ylärajan määrittäminen tarkoittaa sitä, että niin kauan kuin tuen tarkka määrä ei ole tai ei vielä ole tiedossa, jäsenvaltion on oletettava, että tuen määrä vastaa ylärajaa, jotta voidaan varmistaa, että useat tukitoimenpiteet yhdessä eivät ylitä tässä asetuksessa vahvistettua enimmäismäärää, ja soveltaa kasautumista koskevia sääntöjä.
- (15) Avoimuuden, tasapuolisen kohtelun ja vähämerkityksiselle tuelle asetetun enimmäismäärän asianmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikkien jäsenvaltioiden olisi sovellettava samaa laskentamenetelmää. Laskemisen helpottamiseksi tukimäärät, jotka eivät ole raha-avustuksia, olisi muunnettava bruttoavustusekvivalentiksi. Muiden kuin avustuksina myönnettävien läpinäkyvien tukien tai useissa erissä maksettavien tukien bruttoavustusekvivalentti on laskettava tällaisen tuen myöntämishetkellä voimassa olevien markkinakorkojen perusteella. Valtiontukisääntöjen yhdenmukaisen, avoimen ja yksinkertaisen soveltamisen vuoksi tässä asetuksessa tarkoitettuina markkinakorkoina olisi käytettävä viitekorkoja, sellaisina kuin ne on vahvistettu komission tiedonannossa viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta ⁽¹⁾.
- (16) Lainoista koostuvaa tukea olisi pidettävä läpinäkyvänä vähämerkityksisenä tukena, jos bruttoavustusekvivalentti on laskettu tuen myöntämishetkellä voimassa olevan markkinakoron perusteella. Jotta voitaisiin yksinkertaistaa lyhytaikaisten pienten lainojen käsittelyä, tähän asetukseen olisi sisällyttävä selkeä sääntö, jota on helppo soveltaa ja jossa otetaan huomioon sekä lainan määrä että sen kesto. Komission kokemuksen perusteella sellaisten

⁽¹⁾ EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6.

lainojen tapauksessa, jotka on suojattu vähintään 50 prosenttia lainasta kattavalla vakuudella ja joiden määrä on enintään 1 000 000 EUR ja kesto enintään viisi vuotta tai määrä enintään 500 000 EUR ja kesto enintään kymmenen vuotta, bruttoavustusekvivalentin voidaan katsoa vastaavan vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

- (17) Pääomapanoksista koostuva tuki pitäisi katsoa läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi ainoastaan, jos julkisyhteisön panoksen kokonaismäärä on enintään vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä. (*Usissa riskirahoitusta koskevissa suuntaviivoissa*) tarkoitetuista oman pääoman ehtoisten tai luonteisten sijoitusten muotoisista riskirahoitustoimenpiteistä koostuvaa tukea ei pitäisi katsoa läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi, ellei kyseisellä toimenpiteellä anneta pääomaa enintään vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä kullekin kohteena olevalle yritykselle.
- (18) Takauksista koostuva tuki olisi katsottava läpinäkyväksi, jos bruttoavustusekvivalentti on laskettu komission tiedonannossa kyseisenkaltaisille yrityksille vahvistettujen safe harbour -maksujen perusteella. Esimerkiksi pienten ja keskisuurten yritysten tapauksessa komission tiedonannossa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina ⁽¹⁾ määritetään vuosimaksun tasot, joiden ylittyessä valtion takauksia ei katsottaisi tueksi. Jotta voitaisiin yksinkertaistaa sellaisten lyhytaikaisten takausten käsittelyä, joilla taataan enintään 80 prosenttia suhteellisen pienestä lainasta, tähän asetukseen olisi sisällyttävä selkeä sääntö, jota on helppo soveltaa ja jossa otetaan huomioon sekä takauksen kohteena olevan lainan määrä että takauksen kesto. Tätä sääntöä ei pitäisi soveltaa sellaisten liiketoimien takauksiin, joissa ei ole kyse lainasta, kuten omaan pääomaan kohdistuvien liiketoimien takauksiin. Kun takaus kattaa enintään 80 prosenttia sen kohteena olevasta lainasta, taattu määrä on enintään 1 500 000 EUR ja takauksen kesto enintään viisi vuotta, takauksen bruttoavustusekvivalentin voidaan katsoa vastaavan vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää. Näin on myös silloin, kun takaus kattaa enintään 80 prosenttia sen kohteena olevasta lainasta, taattu määrä on enintään 750 000 EUR ja takauksen kesto enintään kymmenen vuotta.
- (19) Kun lainan tai takauksen määrä on pienempi tai kesto lyhyempi kuin johdanto-osan 16 ja 18 kappaleessa vahvistetut määrät ja kestot, bruttoavustusekvivalentti olisi laskettava kertomalla 200 000 EUR todellisen määrän ja johdanto-osan 16 ja 18 kappaleessa vahvistetun enimmäismäärän suhde kerrottuna todellisen keston ja viiden vuoden suhteella. Näin ollen esimerkiksi 2,5 vuodeksi myönnetyn 500 000 EUR lainan bruttoavustusekvivalentin katsottaisiin olevan 50 000 EUR.
- (20) Komissio voi jäsenvaltion ilmoituksen yhteydessä tarkastella, muodostaako tukitoimenpide, joka ei ole avustus, laina, takaus, pääomapanos tai oman pääoman ehtoisten tai luonteisten sijoitusten muotoinen riskirahoitustoimenpide, bruttoavustusekvivalentin, joka ei ylitä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää ja joka näin ollen voisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan.
- (21) Komission velvollisuutena on varmistaa valtiontukisääntöjen noudattaminen, ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun yhteistyöperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi edistettävä tämän tehtävän suorittamista ottamalla käyttöön tarvittavat välineet sen varmistamiseksi, ettei yhdelle yritykselle vähämerkityksistä tukea koskevan säännön nojalla myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ylitä sallittua enimmäismäärää.
- (22) Ennen vähämerkityksisen tuen myöntämistä jäsenvaltioiden olisi tarkistettava oman jäsenvaltionsa osalta, ettei vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä ylitä uuden vähämerkityksisen tuen myötä ja että muut tämän asetuksen edellytykset täyttyvät.
- (23) Jotta voidaan taata, että jäsenvaltioilla on tarkat, luotettavat ja täydelliset tiedot sen varmistamiseksi, että uuden vähämerkityksisen tuen myöntäminen yritykselle ei johda kyseiseen yritykseen sovellettavan enimmäismäärän ylitymiseen, on tarpeen edellyttää jäsenvaltioilta, että ne perustavat vähämerkityksisen tuen keskusrekisterin, jossa on täydelliset tiedot kaikesta minkä tahansa viranomaisen tämän asetuksen mukaisesti myöntämästä vähämerkityksisestä tuesta kyseisessä jäsenvaltiossa. Jäsenvaltioiden pitäisi voida suunnitella vapaasti rekisterinsä ja päättää asianmukaisista mekanismeista sen perustamiseksi valtiosääntönsä ja hallintorakenteensa mukaisesti edellyttäen, että ne varmistavat, että rekisteri mahdollistaa sen, että jäsenvaltion kaikki julkiset viranomaiset voivat tarkistaa kunkin yrityksen saaman vähämerkityksisen tuen määrän. Jäsenvaltioille olisi annettava riittävästi aikaa perustaa tällainen rekisteri.
- (24) Kunnes jäsenvaltio on perustanut keskusrekisterin, joka kattaa kolmen vuoden ajanjakson, jäsenvaltion olisi ilmoitettava kyseiselle yritykselle myönnettävän vähämerkityksisen tuen määrästä ja sen vähämerkityksisistä luonteesta viittaamalla suoraan tähän asetukseen. Lisäksi jäsenvaltion olisi ennen tällaisen tuen myöntämistä saatava yritykseltä ilmoitus muusta tämän asetuksen tai muiden

⁽¹⁾ EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10.

vähämerkityksisestä tuesta annettujen asetusten soveltamisalaan kuuluvasta asianomaisen verovuoden ja kahden sitä edeltävän verovuoden aikana saadusta vähämerkityksisestä tuesta.

- (25) Jotta komissio voisi seurata tämän asetuksen soveltamista ja havaita mahdollisen kilpailun vääristymisen, jäsenvaltioita olisi vaadittava antamaan vuosittain perustiedot tämän asetuksen nojalla myönnettyistä tukimääristä. Jos jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle, missä kaikki kertomuksissa vaaditut tiedot ovat julkisesti saatavilla, jäsenvaltiota ei pitäisi vaatia toimittamaan kertomusta komissiolle.
- (26) Tämän asetuksen soveltamisaikaa olisi rajoitettava ottaen huomioon komission saama kokemus ja erityisesti tarve tarkistaa säännöllisesti valtiontukipolitiikkaa. Jos tämän asetuksen voimassaolo päättyy eikä sitä jatketa, jäsenvaltioilla olisi oltava tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluneita vähämerkityksisiä tukia koskeva kuuden kuukauden siirtymäkausi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan yrityksille myönnettävään tukeen kaikilla aloilla, lukuun ottamatta
- a) tukea neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 ⁽¹⁾ soveltamisalaan kuuluville kalastus- ja vesiviljelyalalla toimiville yrityksille;
- b) tukea maataloustuotteiden alkutuotannon alalla toimiville yrityksille;
- c) tukea maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille seuraavissa tapauksissa:
- i) kun tuen määrä on vahvistettu alkutuottajilta ostettujen tai kyseisten yritysten markkinoille saattamien tuotteiden hinnan tai määrän mukaan;
- ii) kun tuen ehtona on, että sen pitää siirtyä osittain tai kokonaan alkutuottajille;
- d) tukea kolmansiin maihin tai jäsenvaltioihin suuntautuvaan vientiin eli tukea, joka liittyy suoraan vientimääriin, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin;
- e) tukea, jolla suositaan kotimaisia tuotteita tuontituotteiden kustannuksella;
- f) tukea 2 artiklan e alakohdassa määritellyille vaikeuksissa oleville yrityksille.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 104/2000, annettu 17 päivänä joulukuuta 1999, kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä (EYVL L 17, 21.1.2000, s. 22).

2. Jos yritys toimii 1 kohdan a, b tai c alakohdan aloilla ja aloilla, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan, tätä asetusta sovelletaan jälkimmäisiä aloja tai toimintoja varten myönnettyyn tukeen edellyttäen, että jäsenvaltiot varmistavat tarkoituksenmukaisin keinoin, kuten eriyttämällä toiminnot tai kustannukset, että soveltamisalan ulkopuolelle jätetyillä aloilla harjoitettaviin toimintoihin ei myönnetä vähämerkityksistä tukea tämän asetuksen mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'maataloustuotteilla' perussopimuksen liitteessä I lueteltuja tuotteita, lukuun ottamatta kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o (ei vielä hyväksytty; ks. komission ehdotus KOM(2011) 416) liitteessä I lueteltuja kalastus- ja vesiviljelyalan tuotteita;
- b) 'maataloustuotteiden jalostamisella' maataloustuotteen käsittelyä niin, että myös käsittelyn tuloksena saatava tuote on maataloustuote, lukuun ottamatta maatalatoimintaa, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten;
- c) 'maataloustuotteiden kaupan pitämisellä' tavaran pitämistä tai esille panemista myyntiä varten, myytäväksi tarjoamista, toimittamista tai muulla tavoin markkinoille saattamista lukuun ottamatta ensimyyntiä jälleenmyyjille tai jatkojalostajille alkutuottajan toimesta tai tuotteen valmistamista tällaista ensimyyntiä varten; alkutuottajan suorittama tuotteen myynti loppukäyttäjälle katsotaan kaupan pitämiseksi, jos se tapahtuu erillisissä, kyseiseen tarkoitukseen varatuissa tiloissa;
- d) 'yhdellä yrityksellä' kaikkia yksiköjä, joiden välillä vallitsee vähintään yksi seuraavista suhteista:
- i) yksiköllä on enemmistö toisen yksikön osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärästä;
- ii) yksikkö on oikeutettu asettamaan tai erottamaan toisen yksikön hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenten enemmistön;
- iii) yksiköllä on oikeus käyttää määräysvaltaa toisessa yksikössä tämän kanssa tehdyn sopimuksen taikka tämän perustamiskirjan, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen määräyksen nojalla;
- iv) toisen yksikön osakkeenomistajana tai jäsenenä olevan yksikön hallinnassa on toisen yksikön muiden osakkeenomistajien tai jäsenten kanssa tehdyn sopimuksen nojalla yksin enemmistö kyseisen yksikön osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärästä.

Myös yksiköt, joilla on jokin edellä kuvailuista suhteista yhden tai useamman toisen yksikön kautta, katsotaan yhdeksi yritykseksi;

e) 'vaikeuksissa olevalla yrityksellä' yritystä, joka täyttää vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

i) kyse on yhtiöstä, jonka osakkaiden vastuu on rajattu ja joka on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomastaan kertyneiden tappioiden vuoksi; näin on silloin, kun kertyneiden tappioiden vähentäminen rahastoista (ja kaikista muista yhtiön omiin varoihin tavallisesti luettavista eristä) johtaa negatiiviseen tulokseen, joka on suurempi kuin puolet merkitystä osakepääomasta;

ii) kyse on yhtiöstä, jossa ainakaan joidenkin osakkaiden vastuuta yhtiön velasta ei ole rajattu ja joka on menettänyt yli puolet kirjanpidon mukaisista omista varoistaan kertyneiden tappioiden vuoksi;

iii) yritys on asetettu yleistäytäntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi tai se täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yleistäytäntöönpanomenettelyyn asettamiselle velkojen pyynnöstä;

iv) yrityksen velkaantumisaste on yli 7,5;

v) yrityksen liikutuloksen (EBIT) suhde nettorahoituskuluihin on kahden edellisvuoden ajan ollut alle 1,0;

vi) vähintään yksi asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ⁽¹⁾ mukaisesti rekisteröity luottoluokituslaitos on antanut yritykselle luokituksen CCC+ (maksukyky riippuu jatkuvista suotuisista olosuhteista) tai alemman luokituksen.

Sovellettaessa ensimmäisen kohdan e alakohdan alle kolme vuotta olemassa ollutta pk-yritystä ei pidetä vaikeuksissa olevana yrityksenä, jollei se täytä kyseisen alakohdan iii alakohdassa vahvistettua edellytystä.

3 artikla

Vähämerkityksinen tuki

1. Tukitoimenpiteiden ei katsota täyttävän kaikkia perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteita eikä niihin näin ollen sovelleta perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, jos ne täyttävät tämän artiklan 2–8 kohdassa ja 4 ja 5 artiklassa vahvistetut edellytykset.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, luottoluokituslaitoksista (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 1).

2. Jäsenvaltion 2 artiklan d alakohdan määritelmän mukaiselle yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 200 000 EUR minkään kolmen verovuoden jakson aikana.

Jäsenvaltion maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun suorittavalle 2 artiklan d alakohdan määritelmän mukaiselle yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 100 000 EUR minkään kolmen verovuoden jakson aikana. Vähämerkityksistä tukea ei saa käyttää maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaan.

3. Jos yritys suorittaa maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun ja sillä on lisäksi muita toimintoja, joihin sovelletaan 200 000 EUR enimmäismäärää, kyseiseen yritykseen sovelletaan 200 000 EUR enimmäismäärää edellyttäen, että jäsenvaltiot varmistavat tarkoituksenmukaisin keinoin, kuten eriyttämällä toiminnot tai kustannukset, että maanteiden tavarakuljetusten saama tuki on enintään 100 000 EUR ja että vähämerkityksistä tukea ei käytetä maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaan.

4. Vähämerkityksinen tuki myönnetään sillä hetkellä, kun yritykselle annetaan laillinen oikeus tukeen asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla.

5. Edellä 2 kohdassa vahvistettuja enimmäismääriä sovelletaan riippumatta vähämerkityksisen tuen muodosta ja tarkoituksesta sekä siitä, rahoitetaanko jäsenvaltion myöntämä tuki kokonaan tai osittain unionin varoista. Kolmen verovuoden jakso määräytyy yrityksen kyseisessä jäsenvaltiossa soveltamien verovuosien perusteella.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen enimmäismäärien ilmaistaan käteisavustuksena. Kaikkien käytettävien lukujen on oltava bruttomääriä, toisin sanoen ne on ilmoitettava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä. Jos tukea annetaan muussa muodossa kuin avustuksena, tuen määrä on tuen bruttoaavustusekvivalentti.

Useassa erässä maksettava tuki diskontataan myöntämisaikankohdan mukaiseen arvoon. Diskonttauksessa käytettävä korko on myöntämisen aikaan sovellettava diskonttokorko.

7. Jos 2 kohdassa säädetty vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä ylittyisi seurauksena uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisestä, kyseisen uuden tuen mihinkään osaan ei voida soveltaa tätä asetusta.

8. Sulautumisten ja yrityskauppojen tapauksessa kaikki aikaisemmin jollekin sulautuvista yrityksistä myönnetty vähämerkityksinen tuki on otettava huomioon määritettäessä, ylittääkö uudelle yritykselle tai ostajayritykselle myönnettävä uusi vähämerkityksinen tuki enimmäismäärän, ilman että ennen sulautumaa tai yrityskauppaa sääntöjenmukaisesti myönnetty vähämerkityksinen tuki kyseenalaistetaan.

Jos yksi yritys jaetaan kahdeksi tai useammaksi erilliseksi yritykseksi, ennen jakoa myönnetty vähämerkityksinen tuki on kohdennettava tuesta hyötynneelle yritykselle, eli periaatteessa yritykselle, joka ottaa hoitaakseen toiminnot, joihin vähämerkityksinen tuki käytettiin. Jos tällainen kohdentaminen ei ole mahdollista, vähämerkityksinen tuki on kohdennettava suhteessa uusien yritysten pääoman kirjanpitoarvoon.

4 artikla

Bruttoavustusekvivalentin laskeminen

1. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan tukeen, jonka osalta on mahdollista laskea etukäteen tarkka bruttoavustusekvivalentti tarvitsematta tehdä riskinarviointia ("läpinäkyvä tuki"). Läpinäkyväksi tueksi katsotaan erityisesti 2–6 kohdassa luetellut tukitoimenpiteet.

2. Lainoista koostuva tuki katsotaan läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi, jos

a) lainan vakuudet kattavat vähintään 50 prosenttia lainasta ja lainan määrä on enintään 1 000 000 EUR (tai 500 000 EUR maanteiden tavarakuljetuksia suorittavien yritysten tapauksessa) ja kesto enintään viisi vuotta tai määrä enintään 500 000 EUR (tai 250 000 EUR maanteiden tavarakuljetuksia suorittavien yritysten tapauksessa) ja kesto enintään kymmenen vuotta. Jos lainan määrä on näitä määriä pienempi ja/tai myönnetään alle viideksi tai kymmeneksi vuodeksi, lainan bruttoavustusekvivalentti lasketaan vastaavana suhteellisenä osuutena 3 artiklan 2 kohdassa säädetystä sovellettavasta enimmäismäärästä; tai

b) bruttoavustusekvivalentti on laskettu tuen myöntämisen aikaan sovellettavan viitekoron perusteella.

3. Pääomapanoksista koostuva tuki voidaan katsoa läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi ainoastaan, jos julkisyhteisön panoksen kokonaismäärä on enintään vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä.

4. Oman pääoman ehtoisten tai luonteisten sijoitusten muotoisista riskirahoitustoimenpiteistä koostuva tuki katsotaan kohteena olevan yrityksen osalta läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi ainoastaan, jos kyseisellä toimenpiteellä annetaan kullekin kohteena olevalle yritykselle pääomaa enintään vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä.

5. Takauksista koostuva tuki katsotaan läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi, jos

a) takaus kattaa enintään 80 prosenttia sen kohteena olevasta lainasta ja taattu määrä on enintään 1 500 000 EUR (tai 750 000 EUR maanteiden tavarakuljetuksia suorittavien yritysten tapauksessa) ja takauksen kesto on enintään viisi vuotta tai taattu määrä on enintään 750 000 EUR (tai

375 000 EUR maanteiden tavarakuljetuksia suorittavien yritysten tapauksessa) ja takauksen kesto enintään kymmenen vuotta. Jos taattu määrä on näitä määriä pienempi ja/tai takaus myönnetään alle viideksi tai kymmeneksi vuodeksi, takauksen bruttoavustusekvivalentti lasketaan vastaavana suhteellisenä osuutena 3 artiklan 2 kohdassa säädetystä sovellettavasta enimmäismäärästä; tai

b) bruttoavustusekvivalentti on laskettu komission tiedonannossa ⁽¹⁾ vahvistettujen safe harbour -maksujen perusteella; tai

c) ennen takauksen täytäntöönpanoa sen bruttoavustusekvivalentin laskemiseen käytettävä menetelmä on hyväksytty sen jälkeen, kun komissiolle on ilmoitettu menetelmästä valtiontukia koskevan komission asetuksen nojalla, ja hyväksytty menetelmä koskee nimenomaisesti sellaista takaustyyppiä ja kohteena olevaa liiketoimintyyppiä, johon tätä asetusta sovelletaan.

6. Muista välineistä koostuva tuki katsotaan läpinäkyväksi vähämerkityksiseksi tueksi, jos välineessä määrätään ylärajasta, jolla voidaan varmistaa, että sovellettavaa enimmäismäärää ei ylitetä.

5 artikla

Tuen kasautuminen

1. Tämän asetuksen mukaisesti myönnettävä vähämerkityksinen tuki saa kasautua komission asetuksen (EU) N:o 360/2012 ⁽²⁾ mukaisesti myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa kyseisessä asetuksessa vahvistettuihin enimmäismääriin asti. Se saa kasautua muiden vähämerkityksistä tukea koskevien asetusten mukaisesti myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa 3 artiklan 2 kohdassa säädettyyn enimmäismäärään asti.

2. Vähämerkityksinen tuki ei saa kasautua samoihin tukikelppoihin kustannuksiin myönnettävän valtiontuen tai samaan riskirahoitustoimenpiteeseen myönnettävän valtiontuen kanssa, jos tällainen kasautuminen ylittäisi komission antamassa ryhmäpoikkeusasetuksessa tai päätöksessä kunkin tapauksen erityisten olosuhteiden mukaan vahvistetun tuen enimmäisintensiteetin tai enimmäismäärän.

6 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Jäsenvaltioiden on perustettava vähämerkityksisen tuen keskusrekisteri 31 päivään joulukuuta 2015 mennessä. Keskusrekisterin on sisällettävä viranomaisten kyseisessä jäsenvaltiossa tämän asetuksen mukaisesti myöntämän kunkin vähämerkityksisen tukitoimenpiteen osalta tiedot jokaisesta tuensaajasta

⁽¹⁾ Tällä hetkellä komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10).

⁽²⁾ Komission asetus (EU) N:o 360/2012, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2012, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 114, 26.4.2012, s. 8).

(mukaan lukien tieto siitä, onko kyseessä pieni, keskisuuri vai suuri yritys, sekä tuensaajan pääasiallisen toiminnan toimiala (NACE-koodi kaksinumeroitasolla⁽¹⁾), myöntämispäivä ja bruttoavustusekvivalentti. Rekisterin on sisällettävä kaikki tämän asetuksen mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen myönnettävät vähämerkityksiset tukitoimenpiteet.

2. Siihen asti kun jäsenvaltio on perustanut keskusrekisterin ja rekisteri kattaa kolmen vuoden ajanjakson, sovelletaan 3 kohtaa.

3. Jos jäsenvaltio aikoo myöntää yritykselle vähämerkityksistä tukea tämän asetuksen mukaisesti, sen on ilmoitettava yritykselle kirjallisesti aiotusta tuen määrästä (bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna) ja siitä, että tuki on luonteeltaan vähämerkityksistä. Sen on viitattava suoraan tähän asetukseen ja mainittava sen nimi ja tiedot julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Jos vähämerkityksistä tukea myönnetään tämän asetuksen mukaisesti eri yrityksille osana tukiohjelmaa ja yrityksille myönnetään ohjelmassa erisuuruisia yksittäisiä tukia, kyseinen jäsenvaltio voi täyttää edellä mainitun velvollisuuden ilmoittamalla yrityksille kiinteän määrän, joka vastaa ohjelmassa myönnettävää tuen enimmäismäärää. Tällaisessa tapauksessa kiinteän määrän perusteella määritetään, onko 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä enimmäismäärää noudatettu. Ennen tuen myöntämistä jäsenvaltion on saatava kyseiseltä yritykseltä kirjallisessa tai sähköisessä muodossa ilmoitus kaikesta muusta sille tämän asetuksen tai muiden vähämerkityksisestä tuesta annettujen asetusten nojalla kahden edeltävän verovuoden ja kuluvan verovuoden aikana myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta.

4. Jäsenvaltio saa myöntää uuden vähämerkityksisen tuen tämän asetuksen mukaisesti vasta varmistuttuaan siitä, ettei tuen myöntäminen nosta kyseiselle yritykselle myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärää yli 3 artiklan 2 kohdassa säädettyjen enimmäismäärien ja että kaikkia 1–5 artiklassa säädettyjä edellytyksiä noudatetaan.

5. Jäsenvaltioiden on taltioitava ja koottava kaikki tämän asetuksen soveltamista koskevat tiedot. Näihin tallenteisiin on sisällyttävä kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että tämän asetuksen edellytyksiä on noudatettu. Yksittäistä vähämerkityksistä tukea koskevat asiakirjat on säilytettävä kymmenen verovuoden ajan tuen myöntämispäivästä. Vähämerkityksisen tuen ohjelmaa koskevat asiakirjat on säilytettävä kymmenen vuoden ajan siitä päivästä, jolloin ohjelmasta myönnetään viimeinen yksittäinen tuki. Asianomaisen jäsenvaltion on kirjallisesta pyynnöstä toimitettava komissiolle 20 työpäivän kuluessa tai pyynnössä mahdollisesti vahvistetun pidemmän ajan kuluessa kaikki tiedot, joita komissio pitää tarpeellisina sen arvioimiseksi, onko tämän asetuksen edellytyksiä noudatettu, erityisesti

sesti yksittäisen yrityksen tämän asetuksen ja muiden vähämerkityksisestä tuesta annettujen asetusten mukaisesti saaman vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä.

6. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle vuosittain kertomus tämän asetuksen soveltamisesta. Kertomukseen on sisällytettävä

- a) kyseisessä jäsenvaltiossa edellisen kalenterivuoden aikana tämän asetuksen mukaisesti myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä eriteltynä tuensaajien toimialan ja koon (pieni, keskisuuri tai suuri yritys) mukaan;
- b) kyseisessä jäsenvaltiossa edellisen kalenterivuoden aikana tämän asetuksen mukaisesti myönnetyn vähämerkityksisen tuen tuensaajien kokonaismäärä eriteltynä tuensaajien toimialan ja koon (pieni, keskisuuri tai suuri yritys) mukaan;
- c) muut komission edellyttämät tämän asetuksen soveltamista koskevat tiedot, jotka on täsmennettävä hyvissä ajoin ennen kertomuksen toimittamisen määräaika.

Ensimmäinen kertomus on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017, ja sen on katettava kalenterivuosi 2016. Jos jäsenvaltio on asettanut julkisesti saataville kaikki kertomuksissa vaadittavat tiedot, jäsenvaltion ei tarvitse toimittaa kertomusta komissiolle. Komissio julkaisee joka vuosi yhteenvedon vuosikertomuksiin sisältyvistä tiedoista, mukaan lukien kukin jäsenvaltion tämän asetuksen mukaisesti myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä.

7 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Asetuksen (EY) N:o 69/2001 edellytykset täyttävien yksittäisten vähämerkityksisten tukien, jotka on myönnetty 2 päivän helmikuuta 2001 ja 30 päivän kesäkuuta 2007 välisenä aikana, ei katsota täyttävän kaikkia perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteita, mikä vuoksi ne vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta.

2. Asetuksen (EY) N:o 1998/2006 edellytykset täyttävien yksittäisten vähämerkityksisten tukien, jotka on myönnetty 1 päivän tammikuuta 2007 ja 30 päivän kesäkuuta 2014 välisenä aikana, ei katsota täyttävän kaikkia perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteita, minkä vuoksi ne vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta.

3. Vähämerkityksistä tukea, joka täyttää tämän asetuksen edellytykset, voidaan panna täytäntöön vielä kuuden kuukauden ajan tämän asetuksen voimassaoloajan päätyttyä.

⁽¹⁾ Tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1893/2006 (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1) 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja liitteen I mukaisesti.

8 artikla

Voimaantulo ja voimassaoloaika

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014 ja sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014 31 päivään joulukuuta 2020.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 17 päivänä heinäkuuta 2013.

Komission puolesta

Puheenjohtaja

[...] [...]

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾

7. elokuuta 2013

(2013/C 229/03)

1 euro =

Rahayksikkö	Kurssi	Rahayksikkö	Kurssi		
USD	Yhdysvaltain dollaria	1,3305	AUD	Australian dollaria	1,4878
JPY	Japanin jeniä	129,21	CAD	Kanadan dollaria	1,3868
DKK	Tanskan kruunua	7,4571	HKD	Hongkongin dollaria	10,3197
GBP	Englannin punttaa	0,85955	NZD	Uuden-Seelannin dollaria	1,6826
SEK	Ruotsin kruunua	8,7261	SGD	Singaporen dollaria	1,6868
CHF	Sveitsin frangia	1,2321	KRW	Etelä-Korean wonia	1 486,17
ISK	Islannin kruunua		ZAR	Etelä-Afrikan randia	13,2109
NOK	Norjan kruunua	7,8995	CNY	Kiinan juan renminbiä	8,1416
BGN	Bulgarian leviä	1,9558	HRK	Kroatian kunaa	7,4975
CZK	Tšekin korunaa	25,978	IDR	Indonesian rupiaa	13 683,68
HUF	Unkarin forinttia	299,52	MYR	Malesian ringgitiä	4,3301
LTL	Liettuan litiä	3,4528	PHP	Filippiinien pesoa	58,258
LVL	Latvian latia	0,7025	RUB	Venäjän ruplaa	43,9480
PLN	Puolan zlotya	4,2170	THB	Thaimaan bahtia	41,831
RON	Romanian leuta	4,4330	BRL	Brasilian realia	3,0641
TRY	Turkin liiraa	2,5713	MXN	Meksikon pesoa	16,8685
			INR	Intian rupiaa	81,4960

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet kalastuksen lopettamisesta

(2013/C 229/04)

Yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, 20 päivänä marraskuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 ⁽¹⁾ 35 artiklan 3 kohdan mukaisesti on tehty päätös seuraavassa taulukossa määritellyn kalastuksen lopettamisesta:

Kalastuksen lopettamisen päivämäärä ja kellonaika	4.7.2013
Kesto	4.7.2013–31.12.2013
Jäsenvaltio	Portugali
Kalakanta tai kalakantaryhmä	BFT/AE45WM
Laji	Tonnikala (<i>Thunnus thynnus</i>)
Alue	Atlantin valtameri pituuspiirin 45° läntistä pituutta itäpuolella ja Väli-meri
Kalastuslustyypit/-tyypit	—
Viitenumero	16/TQ40

⁽¹⁾ EUVL L 343, 22.12.2009, s. 1.

Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet kalastuksen lopettamisesta

(2013/C 229/05)

Yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, 20 päivänä marraskuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 ⁽¹⁾ 35 artiklan 3 kohdan mukaisesti on tehty päätös seuraavassa taulukossa määritellyn kalastuksen lopettamisesta:

Kalastuksen lopettamisen päivämäärä ja kellonaika	4.7.2013
Kesto	4.7.2013–31.12.2013
Jäsenvaltio	Yhdistynyt kuningaskunta
Kalakanta tai kalakantaryhmä	SAN/2A3A4. ja kalastuksenhoitoalueet SAN/123_1, _2, _3, _4, _6
Laji	Tuulenkala ja sen kanssa saadut sivusaaliit (<i>Ammodytes</i> spp.)
Alue	EU:n vedet alueilla IIa, IIIa ja IV sekä EU:n vedet tuulenkalan kalastuksenhoitoalueilla 1, 2, 3, 4 ja 6 (lukuun ottamatta kuuden meripeninkulman vyöhykkeen sisäpuolella Yhdistyneen kuningaskunnan peruslinjoista Shetlannissa, Fair Islessä ja Foulassa sijaitsevia vesiä)
Kalastuslustyypit/-tyypit	—
Viitenumero	17/TQ40

⁽¹⁾ EUVL L 343, 22.12.2009, s. 1.

EUROOPAN TALOUSALUEESEEN LIITTYVÄT TIEDOTTEET

EFTAn VALVONTAVIRANOMAINEN

Tiedot, jotka EFTAn jäsenvaltiot ovat toimittaneet ETA-sopimuksen liitteessä XV olevassa 1j kohdassa tarkoitetun säädöksen (komission asetus (EY) N:o 800/2008 tietyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus)) nojalla myönnettystä valtiontuesta

(2013/C 229/06)

I OSA

Tuen N:o	GBER 8/13/REG	
EFTA-valtio	Norja	
Alue	Kaikki Romanian alueet	Aluetukea koskevat olosuhteet
Myöntävä viranomainen	Nimi	Innovation Norway
	Osoite	PO Box 448 Sentrum 0104 Oslo NORWAY
	Verkkosivut	http://www.innovationnorway.no
Tukitoimenpiteen nimike	Norjan rahoitusjärjestelmä 2009–2014 Ympäristöä säästävän teollisuuden innovointiohjelma, ROMANIA	
Kansallinen oikeusperusta (mainitaan julkaisuviite)	Prop. 1 S (2012–2013) Ulkoasiainministeriö, s. 85–95 http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/regpubl/prop/2012-2013/prop-1-s-20122013.html?id=703276	
Internet-osoite tukitoimenpiteen koko tekstiin	http://www.norwaygrants-greeninnovation.no	
Toimenpidetyyppi	Tukiohjelma	Kyllä
	Tapauskohtainen tuki	ei sovelleta
Kesto	Tukiohjelma	12.3.2013–30.4.2016
Toimiala(t)	Kaikki tukikelpoiset toimialat	Kaikki alat
Tuensaajatyyppi	Pk-yritykset	Kyllä
	Suuret yritykset	Kyllä
	Mikroyritykset	Kyllä
	Valtiosta riippumattomat järjestöt	Kyllä

Talousarvio	Ohjelman mukainen suunniteltu vuosibudjetin kokonaismäärä	Kokonaismäärä (2013–2016) 21 768 200 euroa
Tukiväline (5 artikla)	Avustus	Kyllä

II OSA

Yleiset tavoitteet (luettelo)	Tavoitteet (luettelo)	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä Norjan kruunuina	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
Alueellinen investointi- ja työllisyystuki (13 artikla)	Tukiohjelma	Tarkasteluajankohdan bruttoavustusekvivalenttina ilmaistu tuki-intensiteetti ei saa ylittää tuen myöntämisaikana voimassa olevaa, alueelliselle tuelle asetettua kynnyksarvoa kyseisellä tukialueella Romaniassa.	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
Pk-yrityksille myönnettävä investointi- ja työllisyystuki (15 artikla)		20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta	
Ympäristönsuojelutuki (17–25 artikla)	Investointituki yrityksille yhteisön normit ylittävään ympäristönsuojeluun tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa (18 artikla) Ilmoittakaa asianomaisen normin viitetiedot.	35 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
	Tuki yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tason parantavien uusien kuljetusajoneuvojen hankintaan (19 artikla)	35 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
	Pk-yritysten ennakoivaan mukautumiseen tuleviin yhteisön normeihin myönnettävä tuki (20 artikla)	15 % pienten yritysten ja 10 % keskisuurten yritysten osalta, jos investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen vähintään kolme vuotta ennen normin voimaantulopäivää (10 % pienten yritysten osalta, jos vähemmän kuin kolme vuotta)	
	Energiansäästötoimenpiteisiin tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (21 artikla)	60 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta

Yleiset tavoitteet (luettelo)	Tavoitteet (luettelo)		Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä Norjan kruunuina	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
	Tehokkaaseen yhteistuotantoon tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (22 artikla)		45 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
	Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käytön edistämiseen tehtäviin investointeihin myönnettävä ympäristönsuojelutuki (23 artikla)		45 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
	Tuki ympäristötutkimuksiin (24 artikla)		50 %	20 % pienten yritysten osalta 10 % keskisuurten yritysten osalta
Pk-yrityksille konsulttipalveluihin ja pk-yritysten osallistumiseen messuille myönnettävä tuki (26–27 artikla)	Pk-yrityksille konsulttipalveluihin myönnettävä tuki (26 artikla)		50 %	
	Tuki pk-yritysten osallistumiseen messuille (27 artikla)		50 %	
Tutkimus- ja kehitystyön sekä innovaatio- toiminnan tuki (30–37 artikla)	Tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki (31 artikla)	Perustutkimus (31 artiklan 2 kohdan a alakohta)	100 %	
		Teollinen tutkimus (31 artiklan 2 kohdan b alakohta)	50 %	10 % keskisuurten yritysten osalta 20 % pienten yritysten osalta Tukea voidaan lisäksi korottaa 15 %, kuitenkin enintään 80 %:n tuki-intensiteettiin saakka, jos 31 artiklan 4 kohdan b alakohdan edellytykset täyttyvät.
		Kokeellinen kehittäminen (31 artiklan 2 kohdan c alakohta)	25 %	10 % keskisuurten yritysten osalta 20 % pienten yritysten osalta Tukea voidaan lisäksi korottaa 15 %, kuitenkin enintään 80 %:n tuki-intensiteettiin saakka, jos 31 artiklan 4 kohdan b alakohdan edellytykset täyttyvät.

Yleiset tavoitteet (luettelo)	Tavoitteet (luettelo)	Tuen enimmäisintensiteetti prosentteina tai enimmäismäärä Norjan kruunuina	Pk-yrityksille myönnettävät lisät prosentteina
	Teknisiin toteutettavuustutkimuksiin myönnettävä tuki (32 artikla)	75 % teolliseen tutkimukseen ja 50 % kokeelliseen kehittämiseen pk-yrityksille 65 % teolliseen tutkimukseen ja 40 % kokeelliseen kehittämiseen suurille yrityksille	
	Teollisoikeuksien kustannusten kattamiseen myönnettävä tuki pk-yrityksille (33 artikla)	Tuki-intensiteetti ei ylitä tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnetyn tuen intensiteettiä (31 artiklan 3–4 kohta)	
	Nuorille innovatiivisille yrityksille myönnettävä tuki (35 artikla)	1 miljoona euroa	
	Tuki innovaatiotoiminnan neuvontapalveluihin ja innovaatiotoimintaa tukeviin palveluihin (36 artikla)	200 000 euroa tuensajaa kohden kolmen vuoden aikana	
	Tuki korkeasti koulutetun henkilöstön laimaamiseen (37 artikla)		
Koulutustuki (38–39 artikla)	Erityiskoulutus (38 artiklan 1 kohta)	25 %	10 % keskisuurten yritysten osalta 20 % pienten yritysten osalta
	Yleiskoulutus (38 artiklan 2 kohta)	60 %	10 % keskisuurten yritysten osalta 20 % pienten yritysten osalta

Toimenpide, joka ei ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea

(2013/C 229/07)

EFTAn valvontaviranomainen katsoo, ettei ilmoitettu toimenpide ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Päätöksen antamispäivä:	10. huhtikuuta 2013
Tuen numero:	69933
Päätöksen numero:	144/13/KOL
EFTA-valtio:	Norja
Nimike (ja/tai tuensaajan nimi):	Bergen Kirkelige Fellesråd
Toimenpidetyyppi:	ei tukea
Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:	Bergen Kirkelige Fellesråd Bjørns gate 1 5008 Bergen NORWAY

Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavissa todistusvoimaisella kielellä EFTAn valvontaviranomaisen internetsivuilta:

<http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/>

Toimenpide, joka ei ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea

(2013/C 229/08)

EFTAn valvontaviranomainen katsoo, ettei ilmoitettu toimenpide ole ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Päätöksen antamispäivä: 10. huhtikuuta 2013

Tuen numero: 70521

Päätöksen numero: 145/13/KOL

EFTA-valtio: Islanti

Nimike (ja/tai tuensaajan nimi): Julkisten varojen odotetusta tuotosta luopumiseen perustuva väitetty valtiontuki Landsbankinnille

Oikeusperusta: Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 61 artiklan 1 kohta

Toimenpidetyyppi: Ei tukea

Toimialat: Rahoituspalvelut

Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavissa todistusvoimaisella kielellä EFTAn valvontaviranomaisen internetsivuilta

<http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/>

Kehotus huomautusten esittämiseen valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtiotuesta, joka liittyy konsertti- ja konferenssikeskus Harpaan

(2013/C 229/09)

EFTAn valvontaviranomainen aloitti 20. maaliskuuta 2013 tehdyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla päätöksellä N:o 128/13/KOL valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Jäljennös päätöksestä on toimitettu tiedoksi Islannin viranomaisille.

EFTAn valvontaviranomainen kehottaa EFTA-valtioita, EU:n jäsenvaltioita ja muita asianomaisia lähettämään kyseistä toimenpidettä koskevat huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän ilmoituksen julkaisemisesta seuraavaan osoitteeseen:

EFTA Surveillance Authority
Registry
Rue Belliard/Belliardstraat 35
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Huomautukset toimitetaan Islannin viranomaisille. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luottamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

Menettely

EFTAn valvontaviranomainen, jäljempänä 'valvontaviranomainen', vastaanotti syyskuussa 2011 kantelun, jossa väitettiin, että Islannin valtio ja Reykjavikin kaupunki tukevat konsertti- ja konferenssikeskus Harpan, jäljempänä 'Harpa', konferenssipalveluja ja ravintola-/catering-palveluja. Valvontaviranomainen lähetti tämän jälkeen kaksi tietopyyntöä, joihin Islannin viranomaiset ovat vastanneet.

Toimenpiteen kuvaus

Islannin valtio ja Reykjavikin kaupunki käynnistivät vuonna 2004 tarjouskilpailun julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä toteutettavasta hankkeesta, joka koski 28 000 neliömetrin suuruisen konserttitalon ja konferenssikeskuksen rakentamista, suunnittelua ja toimintaa. Konsertti- ja konferenssikeskus Harpan rakentaminen alkoi edullisimman tarjouksen valinnan jälkeen 12. tammikuuta 2007. Rakennustyöt keskeytettiin vuonna 2008 Islannissa tapahtuneen finanssiromahduksen vuoksi. Pian tämän jälkeen Reykjavikin pormestari ja opetusministeri pääsivät sopimukseen siitä, että valtio ja Reykjavikin kaupunki jatkaisivat hankkeen toteuttamista ilman yksityistä yhteistyökumppania. Rakennuksen virallisia avajaisia vietettiin 20. elokuuta 2011.

Harpa on suunniteltu erilaisia palveluita ja toimintoja varten. Sekä Islannin sinfoniaorkesteri että kansallisooppera ovat tehneet pitkäaikaiset sopimukset tiettyjen Harpan tilojen käytöstä. Lisäksi Harpassa on neljä erikokoista kokoussalia, joissa voidaan järjestää konferensseja. Siellä järjestetään myös erilaisia muita kulttuuritilaisuuksia, kuten pop- ja rock-konsertteja, joissa esiintyy sekä islantilaisia että ulkomaisia artisteja. Yksityisyrietykset ovat vuokranneet Harpasta tiloja muun muassa catering-toimintaa, ravintoloita, musiikkikauppaa ja huonekaluliikettä varten. Tilat on vuokrattu yksityisille toimijoille markkinaehdoin, ja niistä järjestettiin julkisia tarjouskilpailuja, joissa valittiin parhaat tarjoukset.

Harpan omistavat kokonaan Islannin valtio (54 %) ja Reykjavikin kaupunki (46 %), jotka tukevat sitä huomattavalla summalla vuosittain sen mukaan, mikä on niiden osuus hankkeesta. Harpan toiminta on alusta lähtien tuottanut huomattavan vuotuisen alijäämän, joka on katettu Islannin valtion ja Reykjavikin kaupungin talousarvioista.

Islannin viranomaisten huomautukset

Islannin viranomaisten mukaan Harpan rahoituksessa ei ole kyse valtiontuesta, koska viranomaiset ovat asianmukaisesti varmistaneet, että konserttitalon ja konferenssikeskuksen eri toiminnoista pidetään erillistä kirjanpitoa. Väitteensä tueksi Islannin viranomaiset toimittivat kahden tilitoimiston kertomukset Harpan toimintaan osallistuvien yritysten erillisestä kirjanpidosta. Lisäksi Islannin viranomaiset toimittivat laatimansa hinta-analyysin, jossa vertailtiin kooltaan ja kapasiteetiltaan vastaavien konferenssitilojen hintoja Reykjavíkissa. Islannin viranomaiset väittävät myös, että konferenssitoiminta tukee Harpan muuta toimintaa ja että ilman sitä muun toiminnan kannettavaksi jäävät kustannukset olisivat huomattavasti suuremmat.

Valtiontuen olemassaolo

Valtion varoja sisältävien etujen myöntäminen yritykselle

Koska Islannin valtio ja Reykjavíkin kaupunki kattavat yhdessä Harpan toiminnan tuottaman vuotuisen alijäämän myöntämällä tarkoitukseen vuosittain tietyn summan talousarvioistaan, toimenpiteeseen sisältyy ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtion varoja.

Valvontaviranomainen katsoo, että sekä infrastruktuurin rakentaminen että sen toiminnan harjoittaminen ovat itsessään taloudellista toimintaa, jos kyseistä infrastruktuuria käytetään tai tullaan käyttämään tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen markkinoilla⁽¹⁾. Osa Harpan toiminnoista, esimerkiksi konferenssit, teatteriesitykset ja viihdekonsertit, voi houkutella paikalle suuria asiakasmääriä. Nämä toiminnot kilpailevat samalla yksityisten konferenssikeskusten, teattereiden ja muiden konserttitilojen kanssa. Tästä syystä valvontaviranomainen katsoo alustavasti, että Harpan toiminnan harjoittamiseen osallistuvat toimijat ovat yrityksiä, mikäli ne harjoittavat kaupallista toimintaa.

Lisäksi valvontaviranomainen katsoo, että Harpan rakentamiseen myönnetty julkinen rahoitus on taloudellinen etu ja siten tukea, koska hanketta ei selvästikään olisi toteutettu ilman julkista rahoitusta. Lisäksi Harpan toiminnan harjoittamiseen osallistuville yrityksille koituu etua, koska valtio ja kaupunki eivät vaadi tuottoa konsertti- ja konferenssikeskukseen tekemälleen investoinnille (vaan niille aiheutuu tulonmenetyksiä) siltä osin kuin kyseiset yritykset harjoittavat kaupallista toimintaa, esimerkiksi konferenssien tai erilaisten kulttuuritilaisuuksien järjestämistä. Valvontaviranomaisen alustava arviointi osoittaa näin ollen, että valikoi-vaa taloudellista etua ei voida sulkea pois millään tasolla (rakentaminen, toiminnan harjoittaminen ja käyttö).

Kilpailun vääristyminen ja vaikutus sopimuspuolten väliseen kauppaan

Koska kansainvälisten tapahtumien, kuten konferenssien ja kulttuuritilaisuuksien, järjestämistä koskevat markkinat ovat avoinna tilojen tarjoajien ja tapahtumanjärjestäjien väliselle kilpailulle ja nämä toimijat tavallisesti osallistuvat toimintaan, jonka osalta käydään ETA-valtioiden välistä kauppaa, voidaan olettaa, että toimenpiteellä on kauppaan kohdistuva vaikutus. Konferenssitoiminnan luonteen vuoksi⁽²⁾ tässä tapauksessa on vieläkin todennäköisempää, että toimenpiteellä on vaikutusta tiettyjen naapureina olevien ETA-valtioiden väliseen kauppaan. Tästä syystä valvontaviranomainen katsoo alustavasti, että toimenpide uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa kauppaan ETA-alueella.

Tuen soveltuvuus ETA-markkinoille

ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan, sellaisena kuin valvontaviranomainen sitä tulkitsee ja sellaisena kuin Euroopan komissio on sitä edelleen kehittänyt entisessä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa, joka nyt on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohta, tuki kulttuurin tai kulttuuriperinnön edistämiseen voidaan katsoa ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi, jos tuki ei muuta kaupankäynnin ja kilpailun edellytyksiä ETA-alueella yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Islannin viranomaiset ovat todenneet, että kyseessä olevalla toimenpiteellä pyrittiin ensisijaisesti edistämään kulttuuria rakentamalla konserttitalo, jossa voisivat toimia sekä Islannin sinfoniaorkesteri että Islannin kansallisooppera. Valvontaviranomainen on hyväksynyt sen, että tilojen rakentamista sinfoniaorkesterille ja oopperalle ja toiminnan harjoittamista näissä tiloissa voidaan, toimenpiteen kulttuurinen tavoite huomioon ottaen, pitää kulttuurin edistämiseen tarkoitettuna tukena.

⁽¹⁾ Ks. komission päätös asiassa SA.33618 (Ruotsi) *Uppsalan areenan rahoitus* (EUVL C 152, 30.5.2012, s. 18), 19 kohta.

⁽²⁾ Ks. asia T-90/09, *Mojo Concerts ja Amsterdam Music Dome Exploitatie v. komissio*, Unionin yleisen tuomioistuimen määräys 26. tammikuuta 2012, 45 kohta (EUVL C 89, 24.3.2012, s. 22).

Valvontaviranomainen on selvillä siitä, että Harpan kaltaista infrastruktuuria voidaan käyttää myös monenlaisen kaupalliseen toimintaan, josta esimerkkeinä voidaan mainita ravintolat, kahvilat, kaupat, konferenssit ja viihdekonserdit. Jotta kilpailu ei vääristyisi, tarvitaan kuitenkin takeet siitä, että kaupallisen toiminnan ja tuetun kulttuuritoiminnan välillä ei esiinny ristiintukemista. Valvontaviranomaisen näkemyksen mukaan Islannin viranomaiset eivät ole riittävällä tavalla varmistaneet, että tällaista ristiintukemista ei esiinny. Tämän vuoksi valvontaviranomainen epäilee alustavan arviointinsa perusteella, voidaanko Harpan rakentamista ja toimintaa pitää ETA-markkinoille soveltuvana ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

Päätelmät

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella valvontaviranomainen on päättänyt aloittaa valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn, joka koskee konsertti- ja konferenssikeskus Harpan rahoittamista. Asianomaisia kehoitetaan esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa päivästä, jona tämä ilmoitus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Pöytäkirjassa 3 olevan 14 artiklan mukaan sääntöjenvastainen tuki voidaan periä takaisin tuensaajilta.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION

No 128/13/COL

of 20 March 2013

to initiate the formal investigation procedure into potential State aid involved in the financing of the Harpa Concert Hall and Conference Centre

(Iceland)

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY (THE AUTHORITY),

HAVING REGARD to:

The Agreement on the European Economic Area ('the EEA Agreement'), in particular to Article 61 and Protocol 26,

The Agreement between the EFTA States on the establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ('the Surveillance and Court Agreement'), in particular to Article 24,

Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ('Protocol 3'), in particular to Article 1 of Part I and Article 4(4) and Articles 6 and 13 of Part II,

Whereas:

I. FACTS

1. Procedure

- (1) On 19 September 2011, the Authority received a complaint, dated 13 September 2011 (Event No 608967), concerning the alleged subsidising by the Icelandic State and the City of Reykjavík ('the City') of conference services and restaurant/catering services in the Harpa Concert Hall and Conference Centre ('Harpa')⁽³⁾.
- (2) By letter dated 14 October 2011, the Authority requested additional information from the Icelandic authorities (Event No 609736). By a letter dated 30 November 2011 (Event No 617042), the Icelandic authorities replied to the request and provided the Authority with the relevant information.
- (3) The case was the subject of discussions between the Authority and the Icelandic authorities as well as the lawyer representing the holding company responsible for Harpa's operations, at the package meeting in Reykjavík on 5 June 2012. Shortly after the meeting, the Authority sent a follow up letter, dated 9 July 2012 (Event No 637627), to the Icelandic authorities inviting them to provide information on certain outstanding issues.

⁽³⁾ For the purposes of this Decision, 'Harpa' will refer to the building itself and its facilities.

- (4) By letter dated 21 August 2012 (Event No 644771), the Icelandic authorities submitted additional information. By letter dated 27 September 2012 (Event No 648320), the Icelandic authorities submitted a memorandum concerning the separation of accounts as well as a statement from the accounting firm PWC.
- (5) Finally, the Icelandic authorities submitted information by e-mail dated 11 February 2013 (Event No 662444) and by letter dated 7 March 2013 (Event No 665434).

2. The complaint

- (6) The complainant has alleged that unlawful State aid is being provided by the Icelandic State and the City to the companies involved in the operation of Harpa. The complainant referred to the State budget for the year 2011 where the Ministry of Finance allocated ISK 419 400 000 to the operation of Harpa and additional ISK 44 200 000 for building costs and maintenance. The Municipality's budget foresaw a substantial allocation of funds to the Harpa project for the year 2011 amounting to a total of ISK 391 526 000. Furthermore, the Municipality contributed a substantial amount to the project in the years 2009-2010.
- (7) The complainant claims that the contribution from both the Icelandic Government and the City is partly being used to subsidise the conference service and the restaurant/catering services in the music hall and conference centre. The contributions in question are fairly high and according to the complainant, there is no transparency in how they are being used. The complainant maintains that this State aid affects the market for the conference business in the European Economic Area ('EEA') as a whole and is not limited to competitors on the Icelandic market. It therefore constitutes an infringement of Article 61 of the EEA Agreement.
- (8) The complainant provided the Authority with extracts from the Icelandic State budget for the year 2011 as well as an extract from the City's budget for the same year. Furthermore, the complainant provided a purchase agreement for Harpa and general information on the conference market in Iceland. However, the complainant noted that due to the lack of transparency it was difficult to gather detailed information on the obligations of the Icelandic State and the City to contribute funds to the companies involved in the operation of Harpa as well as information on Harpa's business model and on the separation of accounts.

3. Harpa Concert Hall and Conference Centre

3.1. Background

- (9) In 1999, the Mayor of Reykjavík along with representatives of the Icelandic Government announced that a concert and conference centre would be constructed in the centre of Reykjavík. In late 2002, the Icelandic State and the City signed an agreement regarding the project and the following year the company Austurhöfn-TR ehf. was founded with the purpose of overseeing the project.
- (10) In 2004, the Icelandic State and the City initiated a public-private partnership ('PPP') bid concerning the construction, design and operation of the concert hall and conference centre. There were four companies that bid for the contract. In 2005, the evaluation committee of Austurhöfn-TR ehf. concluded that the offer from Portus ehf. was the most favourable one and subsequently the Icelandic State and the City entered into a contract with Portus ehf. for the construction and operation of a concert and conference centre⁽⁴⁾. The construction of Harpa began on 12 January 2007.
- (11) Due to the financial collapse in Iceland in October 2008, the construction of Harpa was put on hold. However, shortly after the collapse, the Mayor of Reykjavík and the Minister for Education reached an agreement which entailed that the State and the City would continue with the construction of Harpa without the private partner. After an amended and restated project agreement was concluded, the construction project continued (hereinafter referred to as 'the project agreement')⁽⁵⁾. On 20 August 2011, Harpa was formally opened. The building is 28 000 square meters and is located at Austurbakki 2, 101 Reykjavík.
- (12) Harpa is meant to accommodate various services and operations. Both the Icelandic Symphony Orchestra and the Icelandic Opera have entered into long-term contracts for the use of certain facilities within Harpa. Moreover, Harpa accommodates conferences and there are four conference halls of different sizes. Harpa also houses various other events such as pop and rock concerts with both Icelandic and foreign artists.

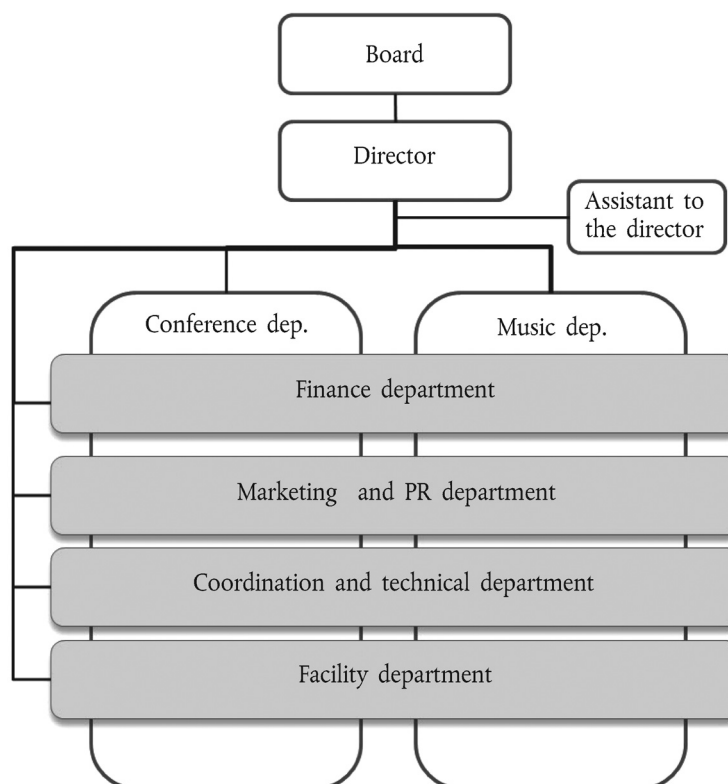
⁽⁴⁾ Project agreement between Austurhofn-TR ehf. and Eignarhaldsfelagid Portus ehf, signed on 9 March 2006.

⁽⁵⁾ Amended and restated project agreement between Austurhofn-TR ehf. and Eignarhaldsfelagid Portus ehf, signed on 19 January 2010.

- (13) Other activities in Harpa such as catering, restaurants, a music shop and a furniture shop are operated by private companies who rent the facilities. According to the Icelandic authorities, these facilities are leased on market terms and were subject to public tenders, where the most favourable offers were accepted.

3.2. The ownership and corporate structure of Harpa

- (14) Harpa Concert Hall and Conference Centre is owned by the Icelandic State (54 %) and Reykjavík City (46 %) and therefore constitutes a public undertaking. The entire Harpa project has been overseen by Austurhöfn-TR ehf. which is a limited liability company, established by the Ministry of Finance on behalf of the Icelandic State and the City in order to take over the construction and running of the Harpa project ⁽⁶⁾.
- (15) Until recently there were several limited liability companies involved in Harpa's operations, namely: Portus ehf., which was responsible for Harpa real estate and operations, and Situs ehf., which was responsible for other buildings planned in the same area. Portus had two subsidiaries: Totus ehf., which owned the real estate itself, and Ago ehf., which was responsible for all operations in Harpa and leased the property from Totus. Situs also had two subsidies: Hospes ehf., which would have owned and operated a hotel which is to be constructed in the area, and Custos ehf., which was to own and operate any other buildings in the area.
- (16) However, in order to minimise operational costs and increase efficiency, the board of Austurhöfn-TR ehf. decided in December 2012 to simplify the operational structure of Harpa by merging most of the limited liability companies involved in its operations into one company. The State and the City therefore founded the company Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf. which is to oversee all of Harpa's operations. Simplifying the infrastructure of Harpa is a part of a long-term plan to make Harpa's operations sustainable.
- (17) The following chart explains in broad terms the organisational structure of Harpa after the changes to its corporate structure entered into effect ⁽⁷⁾:

⁽⁶⁾ Further information on Austurhöfn-TR ehf. can be found on their website: <http://www.austurhofn.is/>

⁽⁷⁾ Information available online at: <http://en.harpa.is/media/english/skipur-1.jpg>

3.3. The financing of Harpa's operations

- (18) As previously noted, Harpa is fully owned by the Icelandic State and the City through Austurhöfn-TR ehf. The obligations of the State and the City are regulated by Article 13 of the project agreement from 2006 ⁽⁸⁾. The annual payments of the State and the City are covered by their respective budgets. According to the State budget for 2011, the annual State contribution was expected to amount to ISK 424,4 million. For the year 2012, the expected amount to be contributed by the State was ISK 553,6 million. In the year 2013, there is expected to be an increase in the public funding of Harpa as the City and the State have approved an additional ISK 160 million contribution. All public contributions to Harpa are borne in accordance with the participation in the project, i.e. the State pays 54 % and the City 46 %. The contributions are also indexed with the consumer price index.
- (19) In addition to the contribution provided for in the State and the City's budgets, the Government and the City have undertaken an obligation to grant a short-term loan for the operation of Harpa until long-term financing necessary to fully cover the cost of the project is completed. As from 2013, the total amount of the loan was ISK 794 million with an interest rate of 5 % and a 200 bp premium. The Icelandic authorities have however announced their intention to convert the loan into share capital in the companies operating Harpa ⁽⁹⁾.
- (20) The State and the City allocate funds on a monthly basis in order pay off loan obligations in connection with Harpa. Since the project is meant to be self-sustainable, the profits must cover all operational costs. The funds from the owners are therefore, according to the Icelandic authorities, only meant to cover outstanding loans ⁽¹⁰⁾.
- (21) According to the project agreement, there is to be a financial separation between the different companies involved in the operation of Harpa and between the different operations and activities:
- (22) **13.11.1** *The private partner will at all times ensure that there is financial separation between the real estate company, the operation company, Hringur and the private partner. Each entity shall be managed and operated separately with regards to finances.*
- (23) **13.11.2** *The private partner will at all times ensure that there is sufficient financial separation, i.e. separation in book-keeping, between the paid for work and other operations and activities within the CC. The private partner shall at all times during the term be able to demonstrate, upon request from the client, that such financial separation exists.*
- (24) The operations of Harpa are divided into several categories: 1. the Icelandic Symphony Orchestra; 2. the Icelandic Opera; 3. other art events; 4. conference department; 5. operations; 6. ticket sales; 7. operating of facilities; 8. management cost. All these cost categories now fall under Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf. and the revenue and costs attributed to each of these categories are included in the budget under the relevant category. Common operational costs such as salary, housing (heating and electricity) and administrative costs are divided among the categories according to a cost allocation model ⁽¹¹⁾.
- (25) According to the projected annual account of Austurhöfn-TR ehf. for the year 2012, the company was expected to sustain a significant operating loss corresponding to a total negative EBITDA of ISK 406,5 million. The conference part of Harpa's operation was run at a negative EBITDA of ISK 120 million in 2012 and the same goes for 'other art events' (negative EBITDA of ISK 131 million). The projected annual accounts and earning analysis for the year 2013 also foresee a considerable operating loss, a total negative EBITDA of around ISK 348 million, with both the conference activities and 'other art events' operating at a loss ⁽¹²⁾.
- (26) As previously noted, the operation in Harpa is now overseen by a single company, Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf., which is devoted to making the Harpa project as profitable as possible. According to the Icelandic authorities, the overall aim is to make the operations gradually sustainable. Nevertheless, Harpa has since its opening been operated with an annual

⁽⁸⁾ As amended and restated in 2010.

⁽⁹⁾ The Icelandic authorities have not yet outlined the particulars of this arrangement.

⁽¹⁰⁾ See memorandum issued by the Director of Harpa, dated 24 September 2012 (Event No 648320).

⁽¹¹⁾ See report by KPMG, dated 7 February 2013 (Event No 662444).

⁽¹²⁾ Ibid.

deficit that has been covered over the budgets of the Icelandic State and Reykjavík City⁽¹³⁾. According to projections submitted by the Icelandic authorities, the conference activities in Harpa are expected to become gradually sustainable and by the year 2016 the authorities project that Harpa's conference operations will run at a positive EBITDA of ISK 3,5 million⁽¹⁴⁾. However, by the year 2016 the 'other art events' are still expected to run at a negative EBITDA of around ISK 93 million.

4. Comments by the Icelandic authorities

- (27) The Icelandic authorities argue that the financing of the companies involved in the operation of Harpa does not involve State aid since they have properly ensured that the companies keep separate accounts for the different activities within the concert hall and the conference centre.
- (28) The Icelandic authorities have claimed that revenues from conference and concert activities have been accounted for separately from other activities, while costs had not been accounted for separately up until now. The Icelandic authorities have acknowledged the need for accounting for conference activities separately from concert activities, as well as costs associated with these activities, and they aimed at having such a separation functional in January 2012.
- (29) Furthermore, the Icelandic authorities claim that there is now a sufficient separation of accounts. In order to validate this claim, they have put forward statements from two accounting firms, PWC and KPMG. According to PWC, the separation of accounts for the companies involved in the operation of Harpa is sufficient. The profits are attributed to the relevant operational category and the common operational costs are divided between all operational categories. According to the report from KPMG, the property management team of Harpa has divided the building's square meters based on function and usage and the related costs are allocated accordingly.
- (30) With regard to the conference operations, according to the Icelandic authorities, Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf. is not itself active on the conference market. The company however leases conference rooms either to one-off conference organisers or to specialised conference businesses. Furthermore, the Icelandic authorities have noted that there are no competing conference centres in Iceland capable of hosting large-scale conferences like Harpa. According to the Icelandic authorities, the conference business positively contributes to other activities in Harpa. If Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf. would not operate the conference business, the costs other activities would have to carry would be considerably higher. In order to show that the conference aspect of Harpa is not being subsidised, the Icelandic authorities submitted a pricing analysis from KPMG where they compared the prices of comparable conference facilities, based on size and capacity. According to KPMG's analysis, the price for a full day, the price per guest and the price per square meter are on average much higher for the facilities in Harpa than for comparable facilities offered in competing conference facilities.
- (31) Lastly, the Icelandic authorities maintain that the financial contributions from the State and the City are fully allocated for payment of outstanding loans and are not used in order to subsidise the conference hosting aspect.

II. ASSESSMENT

1. The presence of State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement

- (32) Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:
- (33) 'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between contracting parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.'

⁽¹³⁾ According to the Icelandic authorities, Harpa's losses mostly stem from high real estate taxes.

⁽¹⁴⁾ The key factor in this revenue growth is the expected increase in the conference business.

- (34) In the following chapters the financing of the companies involved in the operation of Harpa Concert Hall and Conference Centre will be assessed with respect to these criteria.

1.1. State resources

- (35) According to Article 61(1) of the EEA Agreement, a measure must be granted by the State or through State resources in order to constitute State aid.
- (36) At the outset, the Authority notes that both local and regional authorities are considered to be equivalent to the State⁽¹⁵⁾. Consequently, the state for the purpose of Article 61(1) covers all bodies of the State administration, from the central government to the City level or the lowest administrative level as well as public undertakings and bodies. Furthermore, municipal resources are considered to be State resources within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement⁽¹⁶⁾.
- (37) Since the Icelandic State and the City of Reykjavík cover jointly the annual deficit of the companies involved in the operation of Harpa by annually contributing a certain amount from their budgets, State resources are involved. Furthermore, the converting of loans into share capital also entails a transfer of State resources since the State and the City would forgo their entitlement to receive a full repayment of the outstanding loans. Therefore, the first criterion of Article 61(1) of the EEA Agreement is fulfilled.

1.2. Undertaking

- (38) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, the measure must confer an advantage upon an undertaking. Undertakings are entities engaged in an economic activity, regardless of their legal status and the way in which they are financed⁽¹⁷⁾. Economic activities are activities consisting of offering goods or services on a market⁽¹⁸⁾. Conversely, entities that are not commercially active in the sense that they are not offering goods and services on a given market do not constitute undertakings.
- (39) The Authority is of the opinion that both the construction and operation of an infrastructure constitute an economic activity in itself (and are thus subject to State aid rules) if that infrastructure is, or will be used, to provide goods or services on the market⁽¹⁹⁾. In this case, the conference hall and concert centre is intended for e.g. hosting conferences as well as music, culture and 'other art events' on a commercial basis, i.e. for the provision of services on the market. This view has been confirmed by the Court of Justice of the European Union in the *Leipzig/Halle* case⁽²⁰⁾. Consequently, in infrastructure cases, aid may be granted at several levels: construction, operation and use of the facilities⁽²¹⁾.
- (40) As previously noted, Harpa Concert Hall and Conference Centre hosts concerts by the Icelandic Symphony Orchestra, the Icelandic Opera, various other art events as well as conferences. In the view of the Icelandic authorities, only the conference aspect of Harpa's operation constitutes an economic activity. All other activities should therefore be classified as non-economic. However, the Authority has certain doubts in this regard.
- (41) Some of the activities taking place in Harpa, notably conferences, theatre performances, popular music concerts etc., can attract significant numbers of customers while they are in competition with private conference centres, theatres or other music venues. Therefore, the Authority takes the view

⁽¹⁵⁾ See Article 2 of Commission Directive 2006/111/EC on the transparency of financial relations between Member States and public undertakings (OJ L 318, 17.11.2006, p. 17), incorporated at point 1a of Annex XV to the EEA Agreement.

⁽¹⁶⁾ See the Authority's Decision No 55/05/COL, Section II.3, p. 19 with further references, published in OJ L 324, 23.11.2006, p. 11 and EEA Supplement No 56, 23.11.2006, p. 1.

⁽¹⁷⁾ Case C-41/90 *Höfner and Elser v Macroton* [1991] ECR I-1979, paragraphs 21-23 and Case E-5/07 *Private Barnehagers Landsforbund v EFTA Surveillance Authority* [2008] Ct. Rep. 61, paragraph 78.

⁽¹⁸⁾ Case C-222/04 *Ministero dell'Economica e delle Finanze v Cassa di Risparmio di Firenze SpA* [2006] ECR I-289, paragraph 108.

⁽¹⁹⁾ See the Commission Decision in Case SA.33618 (Sweden) *Financing of the Uppsala arena* (OJ C 152, 30.5.2012, p. 18), paragraph 19.

⁽²⁰⁾ Case C-288/11 P *Mitteldeutsche Flughafen and Flughafen Leipzig-Halle v The European Commission*, 19 December 2012, paragraphs 40-43, not yet published.

⁽²¹⁾ See the Commission Decision in Case SA.33728 (Denmark) *Financing of a new multiarena in Copenhagen* (OJ C 152, 30.5.2012, p. 6), paragraph 24.

that the Harpa Concert Hall and Conference Centre and the companies involved in its operation, in so far as they engage in commercial activities, qualify as an undertaking⁽²²⁾. The companies involved in the operation of Harpa must be regarded as vehicles for pursuing the common interest of its owners, that is to support cultural activities in Iceland.

1.3. Advantage

- (42) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, the measure must confer an economic advantage on the recipient.
- (43) Regarding the financing of the construction of Harpa, State aid can only be excluded if it is in conformity with the market economy investor principle ('MEIP')⁽²³⁾. According to the Icelandic authorities, the State and the City had initially hoped that a private investor would finance the realisation of the project. However, due to the financial crisis, it became impossible to carry out the project without public funding. The direct grant by the State and the City is thus claimed to be necessary, as without it there were not enough funds to finance the project. The Authority therefore considers, at this stage, that the public financing of the construction of Harpa would constitute an economic advantage and thus aid, since the project would admittedly not have been realised in the absence of public funding and the participation by the State and the City was essential to the Harpa project as a whole.
- (44) It follows from the Authority's decisional practice that when an entity carries out both commercial and non-commercial activities, a cost-accounting system that ensures that the commercial activities are not financed through State resources allocated to the non-profit making activities must be in place⁽²⁴⁾. This principle is also laid down in the Transparency Directive⁽²⁵⁾. The Directive does not apply directly to the case at hand. However, the Authority is of the opinion that the principles of operating economic activities on commercial terms with separate accounts, and a clear establishment of the cost accounting principles according to which separate accounts are maintained, still apply.
- (45) As described in Section I.3 above, the operations of Harpa are divided into several categories, e.g. hosting the Icelandic Symphony Orchestra and the Icelandic Opera as well as other art events and conferences, which can be divided into economic and non-economic activities (i.e. cultural activities). The Icelandic authorities have however not properly ensured, through either amending the organisational structure of Harpa or by other administrative action, that there is a clear and consistent separation of the accounts for the different activities of the concert hall and conference centre. Simply dividing the losses associated with the operation of the building and common administrative costs between the different activities of Harpa, both the economic and non-economic, based on estimated usage and other criteria cannot be seen as a clear separation of accounts under EEA law. This situation therefore may lead to cross-subsidisation between non-economic and economic activities.
- (46) Additionally, an advantage is conferred on the companies involved in the operation of Harpa in the form of foregone profits when the State and the City do not require a return on their investment in the concert hall and conference centre, in so far as those companies engage in commercial activities, such as the hosting of conferences or 'other art events'. Any business owner or investor will normally require a return on its investment in a commercial undertaking. Such a requirement effectively represents an expense for the undertaking. If a State- and municipally-owned undertaking is not required to generate a normal rate of return for its owner this effectively means that the undertaking benefits from an advantage whenever the owner foregoes that profit⁽²⁶⁾.
- (47) The Authority considers that the announced conversion of loans, in the amount of ISK 904 million, could also constitute an advantage, should the conversion not be concluded on market terms. However, since the Authority has not received a detailed description of the loan conversion agreement it is not in the position to assess whether an advantage is present or not.

⁽²²⁾ See the Commission Decision in Case N 293/08 (Hungary) *Cultural aid for multifunctional community cultural centres, museums, public libraries* (OJ C 66, 20.3.2009, p. 22), paragraph 19.

⁽²³⁾ See the Commission Decision in Case SA.33728 (Denmark) *Financing of a new multiarena in Copenhagen* (OJ C 152, 30.5.2012, p. 6), paragraph 25.

⁽²⁴⁾ ESA Decision No 142/03/COL regarding reorganisation and transfer of public funds to the Work Research Institute (OJ C 248, 16.10.2003, p. 6, EEA Supplement No 52, 16.10.2003, p. 3), ESA Decision No 343/09/COL on the property transactions engaged in by the Municipality of Time concerning property numbers 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70, 2/32 (OJ L 123, 12.5.2011, p. 72, EEA Supplement No 27, 12.5.2011, p. 1).

⁽²⁵⁾ Commission Directive 2006/111/EC of 16 November 2006 on the transparency of financial relations between Member States and public undertakings as well as on financial transparency within certain undertakings (OJ L 318, 17.11.2006, p. 17), incorporated at point 1a of Annex XV to the EEA Agreement.

⁽²⁶⁾ Case C-234/84 *Belgium v Commission* [1986] ECR I-2263, paragraph 14.

- (48) The preliminary assessment of the Authority thus shows that an economic advantage cannot be excluded at any level (construction, operation and use).

1.4. *Selectivity*

- (49) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, the measure must be selective.
- (50) The Icelandic authorities provide funding to the companies involved in the operation of Harpa. The funding is used to cover the losses stemming from the different activities within Harpa, including economic activities such as the hosting of conferences. This system of compensation, under which cross-subsidisation may occur, is not available to other companies that are active on the conference market in Iceland or elsewhere.
- (51) In light of the above, it is the Authority's preliminary view that the companies involved in the operation of Harpa receive a selective economic advantage compared to their competitors on the market.

1.5. *Distortion of competition and effect on trade between contracting parties*

- (52) The measure must be liable to distort competition and affect trade between the contracting parties to the EEA Agreement to be considered State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.
- (53) According to settled case law, the mere fact that a measure strengthens the position of an undertaking compared with other undertakings competing in intra-EEA trade is considered to be sufficient in order to conclude that the measure is likely to affect trade between contracting parties and distort competition between undertakings established in other EEA States⁽²⁷⁾. The State resources allocated to the companies involved in the operation of Harpa, in order to cover their losses, constitute an advantage that strengthens Harpa's position compared to that of other undertakings competing in the same market.
- (54) As the market for organising international events is open to competition between venue providers and event organisers, which generally engage in activities which are subject to trade between EEA States, the effect on trade can be assumed. In this case, the effect on trade between certain neighbouring EEA States is even more likely due to the nature of the conference industry. Moreover, the General Court has recently, in its Order concerning the Ahoy complex in the Netherlands, held that there was no reason to limit the market to the territory of that Member State⁽²⁸⁾.
- (55) Therefore, in the preliminary view of the Authority, the measure threatens to distort competition and affect trade within the EEA.

1.6. *Conclusion with regard to the presence of State aid*

- (56) With reference to the above considerations the Authority cannot, at this stage and based on its preliminary assessment, exclude that the measure under assessment includes elements of State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. Under the conditions referred to above, it is thus necessary to consider whether the measure can be found to be compatible with the internal market.

2. **Compatibility assessment**

- (57) The Icelandic authorities have not put forward any arguments demonstrating that the State aid involved in the financing of the companies involved in the operation of Harpa could be considered as compatible State aid.

⁽²⁷⁾ Case E-6/98 *The Government of Norway v EFTA Surveillance Authority* [1999] Report of the EFTA Court p. 76, paragraph 59; Case 730/79 *Philip Morris v Commission* [1980] ECR 2671, paragraph 11.

⁽²⁸⁾ Case T-90/09 *Mojo Concerts BV and Amsterdam Music Dome Exploitatie BV v The European Commission*, Order of the General Court of 26 January 2012, paragraph 45, published in OJ C 89, 24.3.2012, p. 36.

- (58) Support measures caught by Article 61(1) of the EEA Agreement are generally incompatible with the functioning of the EEA Agreement, unless they qualify for a derogation under Article 61(2) or (3) or Article 59(2) of the EEA Agreement and are necessary, proportional and do not cause undue distortion of competition.
- (59) The derogation in Article 61(2) is not applicable to the aid in question, which is not designed to achieve any of the aims listed in this provision. Further, the aid under assessment in this case cannot be considered to qualify as public service compensation within the meaning of Article 59(2) of the EEA Agreement.
- (60) The EEA Agreement does not include a provision corresponding to Article 107(3)(d) of the Treaty on the Functioning of the European Union. The Authority nevertheless acknowledges that State aid measures may be approved on cultural grounds on the basis of Article 61(3)(c) of the EEA Agreement ⁽²⁹⁾.
- (61) On the basis of Article 61(3)(c) of the EEA Agreement, aid to promote culture and heritage conservation may be considered compatible with the functioning of the EEA Agreement, where such aid does not affect trading conditions and competition in the EEA to the extent that is considered to be contrary to the common interest. The Authority must therefore assess whether granting aid to the various activities in Harpa can be justified as aid to promote culture on the grounds of Article 61(3)(c) of the EEA Agreement.
- (62) It should be noted that the principles laid down in Article 61(3)(c) of the EEA Agreement have been applied to cases somewhat similar to the case at stake ⁽³⁰⁾. The Icelandic authorities have stated that the primary objective of the measure in question was to promote culture through the construction of a concert hall that could house both the Icelandic Symphony Orchestra and the Icelandic Opera. Similar multipurpose cultural centres already exist in most other European cities. Harpa is to be Iceland's national concert hall, providing a necessary cultural infrastructure that was missing in Iceland and it will act as the focal point for the development and advancement of those performance arts in Iceland. The concert centre will therefore contribute to the development of cultural knowledge and bring access to cultural educational and recreational values to the public ⁽³¹⁾.
- (63) In view of the above, the Authority considers that, given its cultural purpose, the construction and operation of a Symphony and Opera facility would qualify as aid to promote culture within the meaning of Article 61(3)(c) of the EEA Agreement. However, the Authority has doubts as to whether aid granted to subsidise conference and other art events, on a commercial basis, can be justified under Article 61(3)(c) and this aid must therefore be assessed separately.
- (64) Concerning necessity, proportionality and whether the measure is likely to distort competition, the Authority has the following observations. As previously noted the main reason for constructing Harpa was the apparent need for a suitable concert hall to accommodate both the Icelandic Symphony Orchestra and the Icelandic Opera. Given the scale of the project it is understandable that an infrastructure such as Harpa would also be used to house various commercial activities such as restaurants, coffee shops, stores, conferences and popular concerts. However, in order not to distort competition, safeguards must be put in place to ensure that there is no cross subsidisation between the commercial activities and the heavily subsidised cultural activities. This can be achieved by either tendering out facilities for the commercial activities, thereby ensuring that the economic operator pays market price for the facilities and does not benefit from cross subsidisation, or by sufficiently separating the economic activities from the non-commercial activities by establishing a separate legal entity or a sufficient system of cost allocation and separate accounts that ensures a reasonable return on investment. The Icelandic authorities have already taken the former approach with regard to the restaurants, catering services and shops within Harpa. The same approach has however not been taken with regard to the hosting of conference and 'other art events' which are currently overseen by a company owned by the State and the City, Harpa — tónlistar- og ráðstefnuhús ehf., and run at a considerable negative EBITDA. The Authority therefore cannot see that the Icelandic authorities have put the necessary safeguards in place to ensure that cross subsidisation does not occur between the cultural and the purely commercial activities within Harpa.

⁽²⁹⁾ See for example paragraph 7 (with further references) of the Authority's Guidelines on State aid to cinematographic and other audiovisual work, available at the Authority's webpage at: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽³⁰⁾ See Commission Decision in Case N 122/10 (Hungary) *State aid to Danube Cultural Palace* (OJ C 147, 18.5.2011, p. 3) and Commission Decision in Case N 293/08 (Hungary) *Cultural aid for multifunctional community cultural centres, museums, public libraries* (OJ C 66, 20.3.2009, p. 22).

⁽³¹⁾ See Commission Decision in Case SA.33241 (Cyprus) *State support to the Cyprus Cultural Centre* (OJ C 377, 23.12.2011, p. 11), paragraphs 36-39.

- (65) Consequently, following its preliminary assessment, the Authority has doubts whether the proposed project could be deemed compatible under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement, at this stage at all three levels of possible aid (construction, operation and use) in accordance with the above.
- (66) At this stage, the Authority has not carried out an assessment with respect to other possible derogations, under which the measure could be found compatible with the functioning of the EEA Agreement. In this respect, the Icelandic authorities have not brought forward any further specific arguments.

3. Procedural requirements

- (67) Pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3, '[t]he EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid. [...] The State concerned shall not put its proposed measures into effect until th[e] procedure has resulted in a final decision.'
- (68) The Icelandic authorities did not notify the aid measures to the Authority. Moreover, the Icelandic authorities have, by constructing and operating Harpa, put those measures into effect before the Authority has adopted a final decision. The Authority therefore concludes that the Icelandic authorities have not respected their obligations pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3. The granting of any aid involved is therefore unlawful.

4. Opening of the formal investigation procedure

- (69) Based on the information submitted by the complainant and the Icelandic authorities, the Authority, after carrying out the preliminary assessment, is of the opinion that the financing of the companies involved in the operation of the Harpa Concert Hall and Conference Centre — within the context of the project as outlined above — might constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. Furthermore, as outlined above, the Authority has doubts as regards the compatibility of the potential State aid with the functioning of the EEA Agreement.
- (70) Given these doubts and the impact of potential State aid on the investments of private operators it appears necessary that the Authority opens the formal investigation procedure.
- (71) Consequently, and in accordance with Article 4(4) of Part II of Protocol 3, the Authority is obliged to initiate the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3. The decision to open a formal investigation procedure is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures in question are compatible with the functioning of the EEA Agreement or that they do not constitute aid.
- (72) The opening of the procedure will also enable interested third parties to comment on the questions raised and on the impact of the Harpa project on relevant markets.
- (73) In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3, hereby invites the Icelandic authorities to submit their comments and to provide *all documents, information and data* needed for the assessment of the compatibility of the measures within one month from the date of receipt of this Decision.
- (74) The Authority must remind the Icelandic authorities that, according to Article 14 of Part II of Protocol 3, any incompatible aid unlawfully granted already to the beneficiaries will have to be recovered, unless (exceptionally) this recovery would be contrary to a general principle of EEA law.
- (75) Attention is drawn to the fact that the Authority will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties, by publication of a notice in the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Union*. All interested parties will be invited to submit their comments within one month of the date of such publication,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The financing and operation of the Harpa Concert Hall and Conference Centre constitutes State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Authority has doubts as regards the compatibility of the State aid with the functioning of the EEA Agreement.

Article 2

The formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3 is initiated regarding the aid referred to in Article 1.

Article 3

The Icelandic authorities are invited, pursuant to Article 6(1) of Part II of Protocol 3, to submit their comments on the opening of the formal investigation procedure within one month from the notification of this Decision.

Article 4

The Icelandic authorities are requested to provide, within one month from notification of this Decision, all documents, information and data needed for assessment of the measures under the State aid rules of the EEA Agreement.

Article 5

This Decision is addressed to Iceland.

Article 6

Only the English language version of this Decision is authentic.

Done at Brussels, 20 March 2013.

For the EFTA Surveillance Authority

Oda Helen SLETNES
President

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY
College Member

Toimenpiteen arviointi

Valtiontuen olemassaolo

Tuomion perusteella valvontaviranomaiselle on epäselvää, harjoittaako NDLA taloudellista toimintaa. Valvontaviranomainen tarvitsee yksityiskohtaisempia tietoja erityisesti siitä, kuinka aloitteessa siirryttiin hankevaiheesta siihen, että NDLA perustettiin virallisesti läänien väliseksi yhteistyöelimeksi paikallishallintolain 27 pykälän nojalla.

Lisäksi valvontaviranomainen tarvitsee lisätietoja siitä, missä määrin oikeudellisen aseman muutos vaikutti päätöksentekoprosessiin. Valvontaviranomaisen täytyy erityisesti selvittää, missä määrin NDLA voi laajentaa toiminta-alaansa ilman osallistuvien kuntien hyväksyntää tai jopa vastoin niiden tahtoa sekä eroaako nykytilanne virallista perustamista edeltäneestä tilanteesta.

Lisäksi valvontaviranomainen aikoo tutkia tarkemmin NDLA:n rahoituksen sekä sen hankevaiheessa että toiminnan virallisen aloittamisen jälkeen.

Valvontaviranomaisen tarvitsee myös selvittää tarkemmin, kuinka käytettävät muuttujat on määritelty julkisissa hankintamenettelyissä, joiden kautta NDLA ostaa tavaroita ja palkkaa henkilökuntaa.

Valvontaviranomainen tarvitsee lisätietoja myös toimenpiteen vaikutuksista kilpailuun ja kauppaan.

Tuen soveltuvuus ETA-markkinoille

Valvontaviranomainen ei voi käytettävissä olevien tietojen perusteella tässä vaiheessa päätellä, soveltuuko toimenpide ETA-markkinoille. Valvontaviranomainen tarvitsee siksi tältä osin lisätietoja.

Päätelmät

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella valvontaviranomainen on päättänyt aloittaa valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan I osan 1 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn. Asianomaisia kehotetaan esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa päivästä, jona tämä ilmoitus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION

No 136/13/COL

of 27 March 2013

opening the formal investigation procedure into potential aid to the Nasjonal digital læringsarena (NDLA)

(Norway)

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY (THE AUTHORITY)

HAVING REGARD to:

The Agreement on the European Economic Area ('the EEA Agreement'), in particular to Articles 61 to 63 and Protocol 26,

The Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ('SCA'), in particular to Article 24,

Protocol 3 to the SCA ('Protocol 3'), in particular to Article 1 of Part I and Articles 4(4) and 6 of Part II,

Whereas:

I. FACTS

1. Procedure

- (1) By letter dated 15 April 2010 Den Norske Forleggerforening, the Norwegian Publishers Association ('NPA'), sent a complaint alleging that illegal State aid has been granted to the Nasjonal digital

læringsarena (NDLA). The letter was received and registered by the Authority on 16 April 2010 (Event No 553723). Following a telephone conference on 15 July 2011 the complainant provided additional information by email on the same day (Event No 608593).

- (2) By letter dated 2 July 2010 (Event No 558201), the Authority requested additional information from the Norwegian authorities. By letter dated 9 August 2010 (Event No 566179), the Norwegian authorities requested an extension of the time limit for sending a response. The request for an extension was granted by the Authority by letter dated 12 August 2010 (Event No 566397). By letter dated 9 September 2010 (Event No 568942), the Norwegian authorities replied to the information request. In addition, discussions between the Authority and the Norwegian authorities regarding the case took place at a meeting in Norway on 13-14 October 2010. Additional information from the Norwegian authorities was sent to the Authority by letter dated 1 December 2010 (Event No 579405).
- (3) The Authority considered that further information was necessary and sent another request for information by letter dated 4 February 2011 (Event No 574762). The Norwegian authorities replied to the information request by letter dated 7 March 2011 (Event No 589528). Upon request the Norwegian authorities provided further clarifications by emails 2 May 2011 (Event No 596402) and 12 August 2011 (Event No 608596).
- (4) On 12 October 2011 the Authority adopted Decision No 311/11/COL deciding that the measure did not constitute State aid within the meaning of Article 61(1) EEA (hereafter: the Decision). On 9 January 2012 the applicant brought an action against the decision and by its judgment dated 11 December 2012 the EFTA Court annulled the decision (hereafter: the Judgment) ⁽²⁾.

2. The complaint

- (5) The complainant is the Norwegian Publishers Association, which represents i.a. companies which are or could be active in the development and distribution of digital learning material. The complaint concerns the Norwegian government's and the county municipalities granting of funds as well as the transfer of a content management system to the NDLA. The NDLA is an entity which has been founded as an inter-county cooperation body by 18 Norwegian municipalities ⁽³⁾ in order to develop or purchase digital learning material with a view to publishing the material on the internet free of charge.
- (6) The complainant submits that the NDLA has four main areas of activity: firstly, the NDLA develops and supplies learning resources for the upper secondary school; secondly, the NDLA procures learning resources from third party suppliers; thirdly, the NDLA ensures the quality of learning resources; and fourthly, the NDLA develops and manages the content management system which operates the website through which the digital learning material is published (these activities are hereafter also referred to as 'purchase, development and supply of digital learning materials').
- (7) The complainant submits that the granting of funds to the NDLA for the purchase, development and supply of digital learning material constitutes illegal State aid to the NDLA. In that regard the complainant emphasises that — in his view — the NDLA is not an integrated part of the public administration but rather an undertaking within the meaning of State aid rules. The complainant recalls that according to established case law an undertaking is an entity which is engaged in economic activities. The complainant suggests that according to the ECJ case law an economic activity is an activity, which could, at least in principle, be carried out by a private undertaking in order to make profits. Then, the complainant argues that any entity, which carries out an activity which could be carried out to make profits, is engaged in an economic activity. The complainant further submits that there was a market for digital learning material prior to the activities of the NDLA and that the NDLA competes at present with private undertakings offering digital learning resources. The complainant claims that on this basis the development and supply of digital learning resources constitutes an economic activity. The complainant further suggests that the other activities of the NDLA are closely linked to the development and supply of digital learning resources and are therefore also to be considered as economic in nature.

⁽²⁾ See footnote 1.

⁽³⁾ Norway is divided into 19 municipalities, all of which participate in the NDLA project with the exception of the county municipality of Oslo. Participants are therefore the municipalities of Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Finnmark, Hedmark, Hordaland, Nordland, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal, Oppland, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Telemark, Troms, Vest-Agder, Vestfold and Østfold.

- (8) Furthermore, the complainant argues that the funds offered by the Ministry of Education and from the county municipalities to the NDLA for the purchase of digital learning material from third party suppliers also constitute State aid. Finally, the complainant submits that the fact that the State also made its content management system available to the NDLA free of charge — according to the complainant — also amounts to State aid.
- (9) The complainant notes that the measure has not been notified. He continues to argue that Article 59(2) EEA is not applicable and concludes that — in the absence of a notification — the Norwegian State has granted State aid contrary to State aid rules.

3. Background

3.1. *The educational system in Norway*

- (10) Education in Norway is mandatory for all children aged from 6 to 16 and is provided through a system of free public schools. This system is divided into a compulsory elementary school (age 6 to 13), a compulsory lower secondary school (age 13 to 16), and the upper secondary school (age 16 to 19).
- (11) In 2006 the Norwegian authorities decided in the course of the 'Knowledge Promotion Initiative' (Kunnskapsløftet) that all Norwegian schools were to emphasise certain basic skills in all subjects. One of these skills is the ability to learn a given subject by using information and communication technology. This requirement was introduced in the national curricula for pupils in the 10-year compulsory school (i.e. school for grades 1 to 9) and for pupils in the first year of upper secondary education (i.e. school for grades 10 to 12) and apprenticeships. Under the Norwegian Education Act ⁽⁴⁾ the county municipalities are responsible for meeting these requirements. Furthermore, in 2007 the Norwegian authorities amended the Education Act and obliged the county municipalities to provide the pupils with the necessary printed and digital learning materials free of charge.
- (12) It should be noted that until that time, pupils in Norwegian upper secondary school (grades 10 to 12) had to purchase their learning material themselves based on the choice of learning material designated by the schools in compliance with the national curricula ⁽⁵⁾. Under the new Education Act, county municipalities are obliged to provide all learning material, i.e. digital learning material as well as physical learning material such as books, to pupils free of charge ⁽⁶⁾.

Provisions in the revised State budget

- (13) The obligation of providing digital and physical learning material for free constitutes a considerable financial burden for the Norwegian county municipalities. In view of these additional costs, the Norwegian government decided already in 2006 to provide additional funds. The provision of these funds is laid down in a revised State budget which was adopted in May 2006:

'The Government aims to introduce free teaching material for secondary education. At the same time, it is desirable to encourage the use of digital learning materials in secondary education. As part of the efforts to bring down the cost for each student through increased access to and use of digital teaching aids, the Government proposes to allocate NOK 50 million as a commitment to the development and use of digital learning resources.

Counties are invited to apply for funding for the development and use of digital learning resources. Applications from counties may include one, several, or all secondary schools in the county, and may include one or more subjects. The objective of the grant is to encourage the development and use of digital learning resources, and to help reduce students' expenses for teaching aids.

The funds can be used for the provision or for local development of digital learning resources. The funds shall not be used for the preparation of digital infrastructure for learning. The intention is to give priority to applications that involve inter-county cooperation.' ⁽⁷⁾

⁽⁴⁾ Act of 17 July 1998 No 61 relating to Primary and Secondary Education and Training (The Education Act).

⁽⁵⁾ As the national curricula set out the objectives for the learning outcome of all classes, the content of the learning material must respect the objectives of the national curricula.

⁽⁶⁾ Sections 3-1 and 4A-3 of the Education Act states that the county municipality is responsible for providing pupils with the necessary printed and digital teaching material as well as digital equipment free of charge.

⁽⁷⁾ Translation made by the Authority.

Invitation to submit an application

- (14) In June 2006 the Ministry of Education submitted an invitation to the county municipalities to jointly apply for the available funds of NOK 50 million. The letter describes the objectives and the concept of the initiative as follows:

‘The Ministry of Education has the following objectives for the initiative:

- To increase access to and use of digital learning materials in secondary education.
- To develop secondary schools and school owners’ competence as developers and/or purchasers of digital learning materials.
- To Increase the volume and diversity of digital teaching materials aimed at secondary schools.
- Over time to reduce students’ expenses for teaching aids.

[...]

The funds can be used to purchase digital learning resources and to locally develop digital learning resources.’⁽⁸⁾

Creation of the NDLA

- (15) In August 2006 the heads of education of the 19 Norwegian county municipalities met to discuss the possibility of a joint application for the funds in question based on the requested inter-county cooperation. While the municipality of Oslo decided not to participate in a cooperative project, the other 18 municipalities decided to enter into the inter-county cooperation and to set up the NDLA to manage the process. Each of these municipalities subsequently adopted the following resolution:

‘The County Council passes a resolution for the following counties, Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Finnmark, Hedmark, Hordaland, Nordland, Nord-Trøndelag, More og Romsdal, Oppland, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sor-Trøndelag, Telemark, Troms, Vest-College, Vesold and Østfold, to establish an inter-county cooperation body, the NDLA, with its own Board in accordance with §27 of the Local Government Act. The purpose of this collaboration is to facilitate the purchase, development, deployment and organisation of digital learning resources for all subjects in upper secondary education. The result shall be free digital learning material that facilitates active learning and sharing...’⁽⁹⁾

Funds for the county municipalities

- (16) Subsequently, an application for the State funds was submitted to the Ministry of Education, which in April 2007 granted the funds under a number of conditions:

‘The Ministry requests further that the counties jointly identify a responsible legal entity that will take care of the counties’ responsibility for digital learning resources under this initiative. Such an entity can be e.g. a corporation, an inter (county) municipal corporation or a host (county) municipality but it cannot itself engage in economic activity.

[...]

The Ministry expects that the purchase of digital learning materials and development services are performed in accordance with the regulations for public procurement. The development of digital learning resources by county employees is to be regarded as an activity for its own account, provided that the counties do not gain any profits from this activity. The development by people who are not county employees must be regarded as the purchase of services and should be evaluated based on the rules and regulations for public procurement in the usual way.’⁽¹⁰⁾

- (17) Following the approval of the funds the Ministry of Education transferred over a period of three years NOK 30,5 million (NOK 17 million in 2007, NOK 9 million in 2008 and NOK 4,5 million in 2009) to the participating municipalities for the NDLA project.

⁽⁸⁾ See footnote 7.

⁽⁹⁾ See footnote 7.

⁽¹⁰⁾ See footnote 7.

- (18) Besides, following the amendment of the Education Act in 2007, the county municipalities were compensated for the obligations to provide (physical and digital) learning material through an increase in the county municipal grant scheme. This compensation was based on the estimated costs of providing learning materials in all subjects. The compensation amounted to NOK 287 million in 2007, NOK 211 million in 2008, NOK 347 million in 2009 and NOK 308 million in 2010.

Funding of NDLA by the municipalities

- (19) The participating municipalities decided to use part of these funds for the NDLA project. The county municipalities allocated NOK 21,1 million (2008), NOK 34,7 million (2009), NOK 58,8 million (2010) and NOK 57,7 million (2011) to the project.

Legal status

- (20) The EFTA Court emphasised that it is apparent from the case file that the NDLA was active as an ad hoc cooperation before it was formally established as an inter-county cooperation body pursuant Article 27 of the Norwegian Local Government Act ⁽¹¹⁾.

Related projects

- (21) There are currently two other projects concerning digital learning in Norway. Firstly, the municipality of Oslo has applied for a similar grant for its own project (Real Digital). Secondly, the Ministry of Education itself is working on a similar project (Utdanning).
- (22) The municipality of Oslo does not participate in the NDLA project and has submitted an application for funding for its own project called Real Digital. The Norwegian government accepted the application from Oslo and granted NOK 13,5 million to the municipality of Oslo over a period of two years (NOK 8 million in 2007 and NOK 5,5 million in 2008). It should be noted that the funds provided to the municipality of Oslo are not subject to the complaint at hand.
- (23) The Ministry of Education has decided to provide its own system for access to digital learning material. In that regard the Ministry can both develop digital learning material and/or acquire such learning material from third party suppliers. The Ministry acknowledges that there might be areas where the activities of the Ministry of Education might overlap with the activities of the NDLA. In its letter stating the conditions of the grant the Ministry of Education reserved itself the right to reallocate funds originally earmarked for the NDLA to the Ministry's own project. The relevant funds provided to the Ministry of Education are not subject to the complaint at hand.

3.2. National legal basis for the measure

- (24) The legal basis for the funds paid by the Ministry of Education to the NDLA is the State budget resolution of the Stortinget in combination with the delegation of competence to the Ministry of Education to approve applications for grants. The legal basis for the grants from the county municipalities to the NDLA is budget resolution of the participating county municipalities.

3.3. Recipient

- (25) The NDLA is organised as an inter-county cooperation body under Article 27 of the Local Government Act. This provision stipulates that municipalities or county municipalities may join forces to solve mutual tasks. The cooperation should take place through a board appointed by the relevant municipal or county municipal boards. The board may be empowered to adopt decisions concerning the operation and organisation of the inter municipal cooperation. Moreover, the provision stipulates that the articles of association of such cooperation shall determine the appointment and representation in the board, the area of activities, whether the participating municipalities shall make financial contributions, whether the board may enter into loan agreements or in other ways make the participating municipalities liable for financial obligations and, finally, how such cooperation shall be abolished.
- (26) Participation in such cooperation is only open for municipalities and county municipalities. Neither the State nor other State entities or private parties can participate. The cooperation must be sincere in the sense that the law prohibits that the competence to govern the cooperation is delegated to one municipality. This is so since municipal tasks and obligations shall remain the responsibility of each municipality ⁽¹²⁾.

⁽¹¹⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, para. 117 (not yet published).

⁽¹²⁾ NOU 1996:5 pkt. 8.1.2.

3.4. Amount

- (27) As indicated above, so far the county municipalities have transferred NOK 21,1 million in 2008, NOK 34,7 million in 2009 and NOK 61,6 million in 2010 to the NDLA project. In 2010 the county municipalities allocated NOK 58,8 million to the project and in 2011 this amount was NOK 56,9 million.

3.5. Duration

- (28) The NDLA project is not subject to a limited duration.

4. The Decision

- (29) On 12 October 2011 the Authority adopted Decision No 311/11/COL holding that the measure did not constitute State aid within the meaning of Article 61(1) EEA. The Authority found that the NDLA was not to be considered as an undertaking because it did not carry out an economic activity.
- (30) In that regard the Authority, firstly, noted that, according to established case law and decision practice, in setting up and maintaining the national education system the State fulfils its duties towards its own population in the social, cultural and educational fields⁽¹³⁾. The Authority observed that the purchase, development and supply of learning material is inextricably linked to the provision of teaching content and is thus an inherent part of the actual teaching itself. In that regard it noted that the learning material forms both the basis and the framework for teaching and that the development of learning material is closely linked to the curriculum which is also established by the public authorities.
- (31) Secondly, the Authority pointed out that, for a service to be considered as non-economic, it must be provided based on the principle of national solidarity, which means that the activity must be funded by the public purse and not through remuneration. In other words, there should be no connection between the actual costs of the service provided and the fee paid by those benefiting from the activity⁽¹⁴⁾. In that regard the Authority concluded that this requirement was fulfilled because the NDLA is entirely funded by the State and distributes the developed or purchased learning material free of any charge.
- (32) Thirdly, the Authority noted that in cases in which the activity in question is carried out by entities other than the State itself, the recipient of the funds (public or private) must be subject to the control of the State to the extent that the recipient merely applies the law and cannot influence the statutory conditions of the service (i.e. the amount of the contributions, the use of assets and the fixing of the level of benefits)⁽¹⁵⁾. In that regard the Authority noted that the participating municipalities have established the NDLA as an inter-county cooperation body in accordance with Article 27 of the local government act, referred to above. In view of the above, the Authority concluded in its Decision that the NDLA did not carry out an economic activity. Consequently, the NDLA did not act as an undertaking and the funds which the county municipalities transferred to it did not constitute State aid.

5. Judgment in Case E-1/12

- (33) On 11 December 2012 the EFTA Court annulled Decision No 311/11/COL. The EFTA Court concluded that the Authority did not carry out a sufficient examination into several issues and should have opened the formal investigation procedure.
- (34) Firstly, the EFTA Court noted that the NDLA was active as an ad hoc cooperation before it was formally established as an inter-county cooperation body pursuant to Article 27 of the Norwegian Local Government Act. According to the EFTA Court it remains unclear how this change in the legal and organisational status may have changed the decision-making process and the source of funding⁽¹⁶⁾.

⁽¹³⁾ Case 263/86 *Humbel* [1988] ECR 5383, para. 18; Case E-05/7 *Private Barnehagers Landsforbund* [2008] EFTA Ct. Rep. 64, para. 82; Commission decision No 118/2000 *France — Aide aux clubs sportifs professionnels*, OJ C 333, 28.11.2001, p. 6.

⁽¹⁴⁾ Joined Cases C-264/01, C-306/01 and C-355/01 *AOK Bundesverband and Others* [2004] ECR I-2493, para. 47; Case C-160/91 *Poucet* [1993] ECR I-637, paras. 11 and 12.

⁽¹⁵⁾ Case C-160/91 *Poucet* [1993] ECR I-637, para. 15 and 18; Joined Cases C-264/01, C-306/01 and C-355/01 *AOK Bundesverband and Others* [2004] ECR I-2493, paras. 46-57; Case C-218/00 *Cisal die Battistello Venanzi* [2002] ECR I-691, para. 31-46. These cases concern health and social insurances. However, the fact that the Commission explicitly refers to these cases in the context of professional services indicates that the assessment can be generally applied (see Commission Communication 'Report on Competition in Professional Services' of 9.2.2004 (COM(2004) 83 final, Fn. 22).

⁽¹⁶⁾ See footnote 11.

- (35) Secondly, the EFTA Court stated that it remains unclear whether the legislation imposes the obligation to provide the services free of charge on the counties or on the NDLA⁽¹⁷⁾. According to the EFTA Court this circumstance raises serious difficulties with regard to the application of the principle of solidarity.
- (36) Thirdly, the EFTA Court stated that there are aspects related to the autonomy of the NDLA which remain unclear. First, the EFTA Court noted that it is unclear, how the decisions to expand the NDLA's activities were taken and by whom⁽¹⁸⁾. Furthermore, the EFTA Court pointed out that Article 8 of the Articles of Association of the NDLA states that 'the board (of the NDLA) has the competence to impose financial obligations on the participants⁽¹⁹⁾.' Moreover, it follows from the judgment that the annulled decision lacked information as regards the autonomy of the the NDLA to set the parameters for the public procurement procedure through which it purchases goods on the market and hires staff⁽²⁰⁾.

II. ASSESSMENT

1. The presence of State aid

- (37) According to Article 61(1) EEA '[s]ave as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.'

1.1. State resources

- (38) A measure is financed *by the State or through State resources*, if it results in a burden on the budget of a public authority or on a public or private undertaking provided that the measure is imputable to the State⁽²¹⁾. In the case at hand the financing of the project results in a burden on the budget of the counties and of the Ministry of Education and Research. Consequently, the measure is financed by the State within the meaning of Article 61(1) of the EEA.

1.2. Advantage to an undertaking

- (39) As mentioned above, the Authority concluded in its previous decision that the county municipalities' provision of free, and in this case digital learning material for pupils in the national elementary and secondary school system to be a part of the State's fulfilment of its duty in the educational field and hence a non-economic activity provided under the principle of solidarity as such material is fully funded by the State.
- (40) However, in its judgment the EFTA Court addressed several aspects relating not to the nature of the activity as such but rather to organisational aspects of the NDLA, its financing and autonomy, which should have led the Authority to open a formal investigation procedure.

The legal status of the NDLA

- (41) The EFTA Court noted that the Articles of Association of the NDLA foresaw that the formalised cooperation would enter into force on 1 July 2009⁽²²⁾. At the same time, the EFTA Court noted that the county municipalities resolutions of August 2006 foresaw that the inter-county cooperation would enter into force on 1 January 2010⁽²³⁾. In view of the above and taking into account that the NDLA was already active as an ad hoc cooperation before it was formally established, the EFTA Court found that the Authority should have investigated the effects of the organisational changes and legal status of the NDLA may have affected its decision making process and the sources of its funding and how it may have changed over time⁽²⁴⁾.
- (42) The Authority's Decision described the project phase of the NDLA; the Authority thus acknowledges that the information in the case file does indeed suggest that the NDLA entered into force on 1 July 2009 and thus six months earlier than originally foreseen in the resolutions which the county-municipalities had adopted several years earlier.

⁽¹⁷⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, para. 123 (not yet published).

⁽¹⁸⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, para. 127 (not yet published).

⁽¹⁹⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, paras. 128-130 (not yet published).

⁽²⁰⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, para. 131 (not yet published).

⁽²¹⁾ Case C-482/99 *France v Commission (Stardust)* [2002] ECR I-4397, para. 52.

⁽²²⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, para. 115 (not yet published).

⁽²³⁾ The EFTA Court refers to the submission from Norway dated 9 September 2010, p. 3.

⁽²⁴⁾ See footnote 11.

- (43) The complainant has not alleged that the NDLA in its project phase, i.e. before its entry into force as a inter municipal cooperation under Article 27 of the local government act, did engage in any other activities than what it has done after its formal establishment. Nevertheless, the EFTA Court points out that the lack of information about how the county municipalities organised their cooperation to comply with their obligations to provide learning material in the NDLA project phase may have an impact on the classification of the activities as non-economic. For that reason the Court emphasised that the Authority should have carried out an investigation on the effects of the change in legal status on the decision making process in the NDLA ⁽²⁵⁾.
- (44) In that regard it is the Authority's understanding that prior to the formal establishment the project was managed by the 'forum for the county municipalities Heads of Education' (hereafter: FFU) ⁽²⁶⁾, which appointed board members to carry out delegated tasks in the project phase.
- (45) After the NDLA had been formally established and according to §7(2) of the Articles of Association the forum of the counties' Heads of Education became the Supervisory Board which remains responsible for the overall management. The forum of the counties' Heads of Education appoints the Management Board management board. According to §7(1) of the Articles of Association the Management Board is composed of five members with one member of the FFU and at least one representative of the training regions (i.e. Northern Region, South Western Region and Eastern Region. According to §8 of the Articles of Association, the task of the Management Board is to ensure that the NDLA is able to perform its duties under §2 of the Articles of Association, namely to ensure that (1) that digital educational materials are available to users free of charge, (2) that secondary school is characterised by collaboration and sharing (3) that students and teacher actively participate in teaching and learning, (4) that academic institutions and networks across the country are a driving force in the development of excellent digital learning material and (5) that the market provides content and services for students and teachers needs. Furthermore, the Management Board has the authority to incur financial obligations on the participants in that regard. However, §7(2) of the Articles of Association explicitly states that the Management Board only exercises its authority on the basis of delegation decisions of the Supervisory Board and that the Supervisory Board may instruct the Management Board and overrule its decisions.
- (46) The Authority requests the Norwegian government and any interested third parties to explain whether they consider the NDLA to be an undertaking within the meaning of Article 61(1) EEA. In particular they are asked to explain in more detail how the counties cooperated in the NDLA project phase and, in particular, to clarify at what time the NDLA entered into force and whether this entry into force of the municipal cooperation affected the decision making process and the sources of the NDLA's funding. Moreover, the Norwegian authorities are invited to elaborate on the nature, practice and use of inter municipal cooperation under Article 27 of the local government act, including whether such cooperation is considered separate legal entities or not under Norwegian law.
- (47) The Authority moreover requests the Norwegian authorities to explain to what extent the change in legal status effected the decision making process, in particular, to what extent the NDLA can expand the scope of its activities without the consent of the participating municipalities or even against their will, and if the present situation differs from the situation prior to the formal establishment of the NDLA on 1 July 2009 ⁽²⁷⁾. The Authority also invites the Norwegian authorities to explain in more detail the funding of the NDLA, both in its project phase and after the formal entry into force up to and including 2012 ⁽²⁸⁾.

The principle of solidarity and the autonomy of the NDLA

- (48) The EFTA Court also found that it was unclear from the Decision whether the obligation to provide digital learning material free of charge falls upon the county municipalities or upon the NDLA ⁽²⁹⁾. The EFTA Court noted that in the annulled Decision, the Authority 'refers to the Norwegian legislation and states that it obliged the counties to provide the pupils with the necessary printed and digital learning materials free of charge' (emphasis added) ⁽³⁰⁾. The EFTA Court further noted that in the assessment on the autonomy of the NDLA, the annulled decision states that the NDLA cannot decide on charging fees to the end consumer '... since the legal framework obliges the NDLA to provide its services free of charge' (emphasis added) ⁽³¹⁾. The judgment also refers to that the

⁽²⁵⁾ See footnote 11.

⁽²⁶⁾ The Norwegian wording is: 'Forum for fylkesutdanningssefer'.

⁽²⁷⁾ See footnote 11.

⁽²⁸⁾ See footnote 11.

⁽²⁹⁾ Case E-1/12 *Den norske Forleggerforening*, paras. 121-123 (not yet published).

⁽³⁰⁾ The EFTA Court seems to refer to para. 12 and footnote 4 of the annulled decision according to which 'Section 3-1 and 4A-3 of the Education Act states that the county municipality is responsible for providing pupils with the necessary printed and digital teaching material as well as digital equipment free of charge.'

⁽³¹⁾ The EFTA Court refers to para. 45 of the annulled decision in para. 121 of the Judgment.

Authority at the oral hearing explained that it is the counties which bear the statutory obligation to offer this service free of charge and that they had decided to offer this service jointly through the NDLA ⁽³²⁾.

- (49) In the view of that the EFTA Court considered the above mentioned statements in the decision to represent an implicit contradiction (as it was not clear who was the client of the NDLA), the Authority notes that the notion of 'legal framework' is wider than that of 'legislation'. The reference to the legal framework encompasses not only the statutory obligation in national law (such as the Education Act), but also resolutions (such as the resolutions passed by the county municipalities in August 2006), as well as administrative acts (such as the April 2007 award of funding by the Ministry of Education) and the Articles of Association of the NDLA. The Authority does therefore not consider the above mentioned statements to contain any implicit contradiction.
- (50) However, based on the EFTA Court's judgment the Authority invites the Norwegian authorities to explain in more details how the obligation to provide free learning material has been imposed on the county municipalities in the Public Education Act, and how the county municipalities involved in the NDLA have fulfilled this obligation through the NDLA cooperation as set out in the Articles of Association.
- (51) Finally, the Court found that the decision did not contain sufficient information on the possibility of the NDLA to set the parameters for the public procurement procedures through which it purchases goods and hires staff ⁽³³⁾.
- (52) The Authority therefore invites the Norwegian authorities to provide more detail on how the parameters for the public procurement procedures through which the NDLA purchases goods and hires staff are set.
- (53) Consequently the Authority expresses doubts as to whether the NDLA, wholly or partly, before or after its formal entry into force, may be considered as an undertaking under the EEA State aid rules.

1.3. *Selectivity*

- (54) It is established case law that a measure is selective if it derogates from the common regime inasmuch as it differentiates between economic operators who are otherwise in the same legal and factual situation ⁽³⁴⁾. In that regard the Authority notes that if the NDLA were to be considered as an undertaking, the funding of it would be selective since other operators would not benefit from a similar funding.

1.4. *Effect on competition and trade*

- (55) It is established case law that a measure distorts or threatens to distort competition in a way that affects trade between Contracting Parties if it strengthens the position of the recipient compared with other companies ⁽³⁵⁾ and if the recipient is active in a sector, in which trade between Contracting Parties takes place ⁽³⁶⁾. In that regard the Norwegian authorities noted that the relevant geographic market for provision of learning materials made to fit the national Norwegian curricula should to a great extent be limited to Norway, so that the effects on cross-border trade are not significant. The Authority cannot at this stage and based on the information at hand conclude on the effects of the measure on competition and trade. The Authority therefore invites Norway to provide further information in that regard.

2. *Compatibility*

- (56) The Norwegian authorities submitted that if one were to view the funding of the NDLA as State aid, then it would qualify as a compensation for a service of general economic interest under Article 59(2) EEA. However, based on the information at hand the Authority cannot at this stage conclude on the compatibility of the measure. The Authority therefore invites Norway to provide further information in that regard.

⁽³²⁾ See footnote 17.

⁽³³⁾ See footnote 20.

⁽³⁴⁾ Case C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* [2001] ECR I-8365, para. 41; Cases C-106/09 P and C-107/09 P *Commission and Spain v Gibraltar and UK (Gibraltar corporate tax)* [2011] not yet published, para. 36.

⁽³⁵⁾ Case 730/79 *Philip Morris Holland BV v Commission*, [2005] ECR, 2671, para. 11.

⁽³⁶⁾ Case 102/87, *France v Commission (SEB)*, [1988], 4067, Case C-310/99, *Italian Republic v Commission*, [2002] EC R I-289, para. 85, Case C-280/00, *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark)*, [2003] ECR, I-7747, para. 77; Case T-55/99, *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) v Commission*, [2000] ECR II-3207, para. 86.

3. Conclusion

- (57) Based on the information submitted by the complainant and by the Norwegian authorities, and taking into account the judgment of the EFTA Court, the Authority has doubts as to whether the grants to the NDLA constitute State aid within the meaning of Article 61(1) EEA. Furthermore, the Authority has doubts regarding the compatibility of the measure with the functioning of the EEA Agreement.
- (58) Given these doubts and the impact of potential State aid on the investments of private operators it appears necessary that the Authority opens the formal investigation procedure. Consequently, and in accordance with Article 4(4) of Part II of Protocol 3, the Authority is obliged to initiate the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3.
- (59) The decision to open a formal investigation procedure is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures in question are compatible with the functioning of the EEA Agreement or that they do not constitute State aid.
- (60) The opening of the procedure will also enable interested third parties to comment on the questions raised and on the impact of the measure on the relevant markets.
- (61) In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3, hereby invites the Norwegian authorities to submit their comments and to provide *all documents, information and data* needed for the assessment of the compatibility of the measures within one month from the date of receipt of this Decision.
- (62) Further, the Authority invites the Norwegian authorities to forward a copy of this Decision to the potential recipients of the aid immediately.
- (63) The Authority would like to remind the Norwegian authorities that, according to Article 14 of Part II of Protocol 3, any incompatible aid unlawfully put at the disposal of the beneficiaries will have to be recovered, unless this recovery would be contrary to a general principle of EEA law. Moreover, according to Article 15 Part II of Protocol 3, the powers of the Authority to order the recovery of aid are subject to a limitation period of 10 years. This period begins on the day on which the unlawful aid is awarded. Any action taken by the Authority with regard to this unlawful aid shall interrupt the limitation period.
- (64) Attention is drawn to the fact that the Authority will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the EEA Supplement of the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties, by publication of a notice in the EEA Supplement to the Official Journal of the European. All interested parties will be invited to submit their comments within one month of the date of such publication,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The formal investigation procedure, provided for in Article 1(2) of part I of Protocol 3 is initiated regarding the potential State aid to the NDLA.

Article 2

The Norwegian authorities are invited, pursuant to Article 6(1) of Part II of Protocol 3, to submit their comments on the opening of the formal investigation procedure within one month of the notification of this Decision.

Article 3

The Norwegian authorities are requested to provide within one month from notification of this Decision, all documents, information and data needed for assessment of the nature and compatibility of the aid measure.

Article 4

This Decision is addressed to the Kingdom of Norway.

Article 5

Only the English version of this Decision is authentic.

Done at Brussels, 27 March 2013.

For the EFTA Surveillance Authority

Oda Helen SLETNES
President

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY
College Member

V

(Ilmoitukset)

MUUT SÄÄDÖKSET

EUROOPAN KOMISSIO

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hakemuksen julkaiseminen

(2013/C 229/11)

Tämä julkaiseminen antaa oikeuden vastustaa hakemusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 ⁽¹⁾ 51 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

YHTENÄINEN ASIAKIRJA

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annettu

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 510/2006 ⁽²⁾

"ANTEP BAKLAVASI"/"GAZİANTEP BAKLAVASI"

EY-N:o: TR-PGI-0005-0781-10.07.2009

SMM (X) SAN ()

1. Nimi

"Antep Baklavasi"/"Gaziantep Baklavasi"

2. Jäsenvaltio tai komas maa

Turkki

3. Maataloustuotteen tai elintarvikkeen kuvaus

3.1 Tuotelaji

Luokka 2.4. Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet

3.2 Kuvaus 1 kohdassa nimetyistä tuotteista

Antep Baklavasi/Gaziantep Baklavasi on lehtitaikinalevyistä valmistettu makea leivonnainen, joka on täytetty semolinakermalla ja Alep-pistaasipähkinällä ja makeutettu siirapilla.

Kaupallisesta muodosta (kuiva vai kostea) riippuen perusraaka-aineita on oltava seuraavasti (\pm 3 %:n vaihtelu sallitaan):

	Tavallinen (kostea)	Kuiva
Taikina	25 %	30 %
Antep-pistaasipähkinä (<i>Antep fıstığı</i>)	10–11 %	10–11 %

⁽¹⁾ EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1.⁽²⁾ Korvattu asetuksella (EU) N:o 1151/2012.

	Tavallinen (kosteaa)	Kuiva
Semolinakerma	12–13 %	—
Voi	15–20 %	20–25 %
Siirappi	35–36 %	35–36 %

Kuivan ja kostean baklavan erona on se, ettei kuiva sisällä semolinakermaa.

Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan ominaisuudet:

Tuoksu: peräisin Antep-pistaasipähkinästä (*Antep fıstığı*) ja voista;

Väri: Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan pinta on kullankeltainen ja alaosasta Antep-pistaasipähkinän (*Antep fıstığı*) vaikutuksesta tummanvihreä;

Koostumus: yläosa on puolittain rapea taikinakerrosten vaikutuksesta; alempi osa on siirappinen;

Muoto: Tuote olisi paloitteltava ennen paistamista. Palojen muoto voi vaihdella, mutta yleensä ne ovat keskenään samanlaisia, lyhyen suorakaiteen, sukkulan (vinoneliön), kolmikulmaisen tai neliön muotoisia. Ne voivat muistuttaa muodoltaan myös porkkanaa (pitkänomaiset kolmikulmaiset palat, jotka leikataan pyöreän paistovuolan keskeltä reunaan).

3.3 Raaka-aineet (ainoastaan jalostetut tuotteet)

Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan ainesosat:

- Antep-pistaasipähkinä (*Antep fıstığı*): Antep-pistaasipähkinän käyttö on Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan valmistuksessa pakollista. Gaziantepin maakunnasta peräisin oleva Antep-pistaasipähkinä on rekisteröity maataloustuote Turkissa. Se on tummanvihreä ja voimakastuoksuinen. Tuote-eritelmien mukaan pistaasipähkinää on viittä eri tyyppiä, se on muodoltaan pitkänomainen, soikea tai pyöreä ja sen väri on tumman vihreä. Valkuaisainepitoisuus on 21,77–23,77 prosenttia ja rasvapitoisuus 56,27–59,89 prosenttia. Antep-pistaasipähkinä voi olla karkeaksi tai hienoksi rouhittua.
- Voi: maidosta valmistettua 99,9-prosenttista voita, joka ei sisällä suolaa eikä muita lisäaineita.
- Semolinakerma (käytetään ainoastaan ”tavallisissa” (kosteissa) baklavissa: maito kuumennetaan 105–108 °C:seen ja siihen lisätään semolinasuurimot (100 g suurimoita/1 kg maitoa). Seos kuumennetaan 100 °C:seen, kunnes se kiinteytyy, minkä jälkeen sen annetaan jäähtyä.
- Jauhot: valmistettu durumvehnäästä.
- Tärkkelys: vehnätärkkelys.
- Siirappi: valmistettu sokerista tai makeutusaineesta (diabeetikoille). Siirappia lisätään 350–360 g/1 kg baklavaseosta. Hunajaa ei saa käyttää.
- Kananmunat: kolme kananmunaa/1 kg jauhoja (taikinan valmistus).
- Suola: 10 g vuorisuolaa/1 kg jauhoja (taikinan valmistus).

3.4 Rehu (ainoastaan eläinperäiset tuotteet)

—

3.5 Erityiset tuotantovaiheet, joiden on tapahduttava yksilöidyllä maantieteellisellä alueella

Taikinan teko sekä baklavien valmistus ja paistaminen.

3.6 Viipalointia, raastamista, pakkaamista jne. koskevat erityiset säännöt

Antep Baklavası/Gaziantep Baklavası voidaan myydä painon mukaan tai alustoilla tai pakkauksissa olevina annoksina. Pakkauksina voidaan käyttää pahvirasioita, mutta ne on vuorattava tinafoliolla tai muulla vastaavalla vettä läpäisemättömällä materiaalilla. Rasiaan voidaan lisätä tarjoiluehdotus *Isitarak servis yapımız* (lämmitetään ennen tarjoilua).

3.7 Merkintöjä koskevat erityissäännöt

Jos Antep Baklavası/Gaziantep Baklavası myydään kuivana, pakkauksessa on oltava näkyvillä merkintä kuru.

Pakkauksessa on oltava näkyvillä "PGI"- ja "Antep Baklavası"- tai "Gaziantep Baklavası" -maininnat sisältävä merkintä sekä seuraava tunnus:

4. Maantieteellisen alueen tarkka raja

Tuotantoalue käsittää Gaziantepin maakunnan kokonaisuudessaan Anatolian kaakkoisosassa. Maakunta rajoittuu etelässä Syyriaan, idässä Birecikiin ja Halfetiin, koillisessa Adiyamaniin, pohjoisessa Kahraman-marasiin, lännessä Osmaniyyin ja lounaassa Hatayyn.

5. Yhteys maantieteelliseen alueeseen

5.1 Maantieteellisen alueen erityisyys

Gaziantepin maakunta on Turkissa pistaasipähkinän viljelyn keskus. Turkissa pistaasipähkinästä käytetään nimeä *antep fıstığı* (Antep-pistaasi), sillä Gaziantepin kaupunki on lainannut nimensä pistaasipähkinää tarkoittavalle turkin kielen sanalle.

Antep-pistaasituotteita on valmistettu ja käytetty Gaziantepissa vuosisatojen ajan.

Käsityöläisen kokemus:

Baklava-taikinan valmistus, kauliminen ja saaminen ohueksi, tärkkelyksen sirottelu kerrosten väliin, kerrosten asettaminen paistovuokaan, kerman ja Antep-pistaasin levittäminen, baklavan paloittelu samantilaisiksi paloiksi, voitelu, paistaminen ja siirapin lisäys ovat kaikki suurta taitoa vaativia työvaiheita. Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan on oltava Gaziantepin alueella kyseiset taidot hankkineiden käsityöläisten valmistamaa ja paistamaa.

5.2 Tuotteen erityisyys

Antep Baklavası/Gaziantep Baklavası voidaan erottaa muista baklavista sen kirkkaan kullankeltaisen värin, koostumuksen, rakenteen ja tummanvihreän alaosan perusteella. Suurin ero liittyy kuitenkin Antep-pistaasin ja voion makuun ja tuoksuun.

Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan valmistus vaatii suurta taitoa.

Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan maine perustuu monen hyvän ainesosan yhdistelmään sekä kokeneiden käsityöläisten käyttämään käsinleivontamenetelmään. Ennen syömistä voion tuoksu on vallitsevana. Hyvin valmistettu baklava sulaa suussa heti. Edellä mainitut ovat Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan tärkeimmät ominaispiirteet.

5.3 Syy-seuraussuhde, joka yhdistää maantieteellisen alueen seuraaviin: tuotteen laatu tai ominaisuudet (kun kyseessä SAN) tai tuotteen erityislaatu, maine tai muut ominaisuudet (kun kyseessä SMM)

Gaziantepin Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavaa on arvostettu suuresti jo 1800-luvulta lähtien sen ominaisen tuotantotavan, ainesosien erityispiirteiden ja kokeneiden käsityöläisten käyttämän käsinleivontamenetelmän vuoksi. Useissa kuuluisissa perheissä Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan tuotannon perinne on jatkunut usean sukupolven ajan 1870-luvulta lähtien.

Tärkein raaka-aineista on Antep-pistaasipähkinä (*Antep fıstığı*), joka on rekisteröity maataloustuote Turkissa. Sen voimakas maku ja tuoksu ovat tallella lopputuotteessa, ja se antaa baklavan alaosalle tummanvihreän värin.

Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası mainitaan Gaziantepia tai turkkilaista keittotaitoa käsittelevissä kirjoissa sekä Gaziantepia koskeissa kulttuuri- ja matkailuministeriön esitteissä.

Gaziantepista kotoisin olevan tutkijan Cemil Cahit Güzelbeyn vuonna 1959 kirjoittaman kirjan *Gaziantep Folklorundan Notlar* (Huomioita Gaziantepin kansanperinteestä) sivulla 86 todetaan, että pistaaseja käytetään baklavan valmistukseen. Sivulla 87 kerrotaan tarina Turkin terveysministerin Gaziantepiin tekemästä vierailusta. Päivällisellä, kun ensin oli tarjottu pistaasikeittoa, pistaasiriisiä, pistaasibaklavaa ja lopuksi pistaasijäätelöä, hän veisteli: "Voisinkohan saada lasillisen vettä ilman pistaasia?"

Frommer's Turkey -matkaoppaan vuoden 2001 laitoksessa (Lynn A. Levine, 2001; John Wiley & Sons) todetaan, että "Gaziantep on tunnettu ennen kaikkea maanmainiosta baklavastaan. Baklavakierros tuossa yli 500 baklavaleipomon kaupungissa on "must", erityisesti pistaasipähkinöiden korjuu-aikaan syyskuussa".

Myös keittokirjassa *Cooking the Turkish Way* (Kari Cornell, 2004; s. 14) todetaan, että Itä-Anatolian kaupunki Gaziantep tunnetaan pistaaseistaan ja siirapinmakeasta baklavastaan.

Eritelmän julkaisutiedot

(asetuksen (EY) N:o 510/2006 5 artiklan 7 kohta ⁽³⁾)

Turkin hallitus on aloittanut kansallisen vastaväitemenettelyn julkaisemalla rekisteröinnin Antep Baklavası-/Gaziantep Baklavası -baklavan tunnustamiseksi SMM:llä suojatuksi *Turkin tasavallan virallisessa lehdessä* nro 26505, 27. huhtikuuta 2007.

Eritelmän täydellinen teksti on saatavissa Turkin patenttiviraston verkkosivuilla:

http://www.turkpatent.gov.tr/portal/default_en.jsp?sayfa=172 (klikkaa linkkiä Antep Baklavası/Gaziantep Baklavası).

⁽³⁾ Katso alaviite 2.

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä*, ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI